

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, julij 1906.

VII. zvezek.

Četrta nedelja po binkoštih.

1. Homilija.

Čudež, ki ga popisuje današnji evangelij, je naredil Jezus zlasti radi Petra, Andreja, Janeza in Jakoba, prvih svojih učencev. Komaj nekaj mesecev hodijo še-le za njim, pa še to ne stalno, ampak se vračajo k svojemu poslu, ribištvu. Hotel je Gospod sam, da naj se prej prepričajo o njem in o njegovem nauku, predno se ga popolnoma oklenejo. To pa zanje ni bilo tako lahko. Od mladih nog že so slišali, da bo Mesija mogočen posveten kralj, ki bo judovsko ljudstvo povzdignil na vrhunec slave, kakršno je vživalo za časa Davida in Salomona. Ta Jezus pa iz Nazareta, ki samega sebe imenuje Mesijo, ne kaže, da bo kdaj mogočen posveten kralj. In vendar so njegove besede tako prepričevalne, njegov nastop tako veličasten, njegova dosedanja dela tako čudovita. Apostoli res ne vedo, pri čem da so, težko, zelo težko jim je odločiti se. Gospod Zveličar je videl v njihovo srce, in hotel olajšati jim odločitev. Šel je z njimi k genezareškemu jezeru, povzročil vkljub neugodnemu času obilen, res čudežen ribji lov, s tem pokazal se Gospoda stvarjenja, tako da je vse groza obšla in je Peter padel predenj na kolena z besedami: *Gospod, pojdi od mene, ker jaz sem grešen človek*; nato so čoln potegnili h kraju in vse popustili in za njim šli.

Predragi v Gospodu! Tako omahovanje za Jezusa in proti Jezusu se kaže tudi v našem življenju, in *blagor tistemu, ki*

prestoji poskušnjo, ker preskušen bo prejel krono življenja, piše sv. Jakob. (1. 12.) Seveda prepozno bi bilo, odločiti se za Jezusa, potem še-le, ko bo tudi prepozno odločevati se za svet, t. j. ob koncu življenja. Naučimo se torej odločnosti za Jezusa pravočasno, sedaj že, ko smo živi in zdravi, ko še lahko vržemo mrežo na lov rib zasluženja v živi veri in dobrih delih.

To je nauk, ki ga zajemamo iz današnjega evangelija, katerega vam hočem danes razložiti.

Ne samo štirje prvi učenci so bili z Jezusom, ampak velika množica drugih ljudi ga je obsula, želeča videti ga, slišati ga. Gotovo niso bili ti ljudje le sami postopači brez dela, ki so torej le iz dolgega časa in prazne radovednosti tiščali za Jezusom iz Nazareta, ampak so bili med njimi gotovo tudi možje, gospodarji, žene, gospodinje, matere, ki so imele obilo skrbi z otroci, posli po službah. Vsi ti so si uredili svoja opravila tako, da so mogli brez zanemarjanja svojih dolžnosti priti poslušat Jezusa.

Kaj pravite, kako se bodo mogli izgovoriti pred Bogom enkrat tisti kristjani, ki pravijo, da jim vsled domačih opravil ni mogoče priti k službi božji, k sv. maši, še manj h pridigi, četudi imajo od doma do cerkve le nekoliko korakov in ne ure hoda.

Učimo se od te množice gorečnosti v božji službi, od katere naj nas ne odvrne vsaka malenkost.

Gospod Zveličar je *stopil v čoln, ki je bil Simonov, in je sedeč v čolnu množice učil.*

Tudi to ima svoj pomen, da je Jezus učil iz Petrovega čolna. Ta čoln je bil namreč predpoda sv. Cerkve, katere krmar, poglavar je imel postati Peter. Sv. Bernard pravi: „Ni bilo slučajno to, da si je Gospod izbral Petrov čoln, ampak njegova modrost je hotela s tem označiti, da pomeni Petrov čoln Petrovo stolico, raz katero bo skozi vse čase učil svet. Le edino iz Petrovega čolna uči Kristus in bo vedno ter nezmotljivo učil.“ *Ti si Peter skala, na to skalo bom zidal svojo Cerkev*, je rekel Jezus; *kdor pa Cerkev ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik*, t. j. kdor sv. Cerkve ne uboga, ne imej ga za njenega uda. To zadnje naj bi si zapomnili in k srcu vzeli tisti ljudje, ki se sicer imenujejo kristjane, pa prezirajo zapovedi krščanstva, zapovedi sv. katoliške Cerkve. Kaj bi društvo ognjegascev, glasbeno, pevsko društvo naredilo s takim udom, ki bi

pravil društva ne spolnoval, zraven pa še morebiti zabavljal čez društvo? Izključili bi ga, kaj ne da? In kristjan, ki ne spolnjuje pravil društva sv. Cerkve, ki čez Cerkev in dobre njene ude, više in nižje, zabavlja, jeli vreden, da še ostane ud sv. Cerkve?

Ko je nehal govoriti, je rekel Simonu: Pelji na globoko in vrzite mreže na lov.

Premisleka vredno je tole, da je Gospod Simonu rekel: *Pelji na globoko; vrzite mreže na lov* pa je vzkazal tudi drugim učencem. Čemu to razločevanje?

Glejte: edino Petru je Zveličar poveril službo krmarja, poglavarja sv. Cerkve: edino le Petra je Gospod odločil zato, da bo po njegovem vnebohodu njegov namestnik, edini vladar vesoljne katoliške Cerkve, medtem ko bodo drugi apostoli in učenci ter njihovi nasledniki metali v čolnu sv. Petra, pod njegovim vodstvom in nadzorstvom, mreže na lov, t. j. z oznanjevanjem Jezusovega evangelija v sv. katoliški Cerkvi duše pridobivali za Jezusa in nebesa. *In Simon mu je odgovoril in rekel: Učenik vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli: na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo.* Glejte živo vero Petra; vkljub temu, da se je v noči prepričal, da na tem kraju ni nič rib, in ga skušnja uči, da je lov po dnevu skoraj brezvspešen: vkljub vsemu temu neumljivemu povelju vboga, ker mu zadošča priprosta beseda njegovega Učenika.

Glejte tako živo vero zahteva od nas na sv. Petra zidana sv. katoliška Cerkev v vseh verskih resnicah, ki so našemu razumu neumljive. S tem namreč, da se ponižno vklonimo verskim skrivnostim, pričamo, da je Bog neskončno moder in tudi resničen: nasprotno pa bi tajili božjo modrost in resničnost, ako bi hoteli le to verovati, kar moremo razumeti, tako bi bili podobni zavrženim angelom, ki so hoteli biti kakor Bog; ista prevzetnost je bila v škodo tudi našim prvim staršem.

Učenci so vso noč delali, pa niso nič vjeli. Jezusa pri tem lovu ni bilo zraven, ker sicer Simonu drugače ne bi bilo treba praviti, da niso nič vjeli.

Glejte podobo brezvspešnega truda onih kristjanov, ki delajo brez Jezusa, ne v Jezusovem imenu.

Njihov trud, njihovo delo je brez zasluženja za nebesa, ker v stanu greha so dobra dela, spolnovanje stanovskih dolžnosti, kakor mrtvo rojeno dete, za nadnaravno življenje nesposobna. Neuspešen pa je njihov trud dostikrat tudi že tukaj na zemlji:

manjka mu namreč božjega blagoslova. Kaj pravite, je-li dela v Jezusovem imenu tisti, ki pri delu preklinja?

In ko so bili vrgli mrežo, so zajeli veliko število rib, tako da se je mreža trgala. Na istem kraju in pri ugodnejšem času, ponoči, niso prej ničesar vjeli: odkod sedaj ta uspeh? Peter je rekel: *V tvojem imenu bom vrgel mrežo.* To zaupanje, to pokorščino vkljub očevidnemu prejšnemu nevspehu je hotel Jezus poplačati, zraven pa čudežni vspeh obrniti v potrjenje njihovi veri. Ne po svoji glavi, ampak pokorni Jezusovim besedam so učenci zopet vrgli mrežo. S tem pa so se vredne pokazali učence tistega, ki je bil svojemu Očetu pokoren do smrti na križu. —

Posnemajmo jih, predragi, vsak po svojem stanu bodimo pokorni svojim poglavarjem: blagoslov božji po zgledu tega čudeža na genezareškem jezeru nam bo v plačilo.

Veliko lepega se morejo učiti od tega zgleda n. pr. otroci, kako naj bodo pokorni svojim staršem. Kaj drugega kakor obilo število rib božjih, milosti za dušo in telo, pomenijo besede četrte božje zapovedi: *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in se ti bo dobro godilo na zemlji.*

Toliko so vjeli rib, da se jim je mreža trgala. Tudi to ni brez pomena: obrniti moremo ta dogodek na modro božjo previdnost, ki v kozarec, do vrha napolnjen z zemeljsko srečo, pogostokrat primeša kaj grenkega, to pa zato, da človek ne pozabi v sreči, da se mu bo mreža njegovega življenja tudi enkrat pretrgala in posvetna sreča mu bo padla skozi, če prej ne, pa takrat, ko mu bodo jamo skopali.

Simon Peter pa, ko je to videl, je padel Jezusu h kolenom, rekoč: Gospod pojdi od mene, ker sem grešen človek. Groza je namreč obšla njega in vse, ki so bili z njim, nad vlakom rib.

Že več čudežev so videli učenci, nobeden pa jih ni tako pretresel, kakor le-ta. Odkod to? Jeli je bil čudež v Kani galilejski manjši? Gotovo ne! Le bolj prikladen je bil le-ta njihovim pojmom: kot ribiči so ga vedeli ceniti bolj, kakor onega v Kani, z ozirom na veliko zmernost jutrovcev pri vživanju opojnih pijač.

Zraven tega je Bog v srce učencev vлил še posebno milost, vsled katere so bili po tem čudežu, ki je bil namenjen, da jih utrdi v veri, bolj presunjeni sedaj, kakor bi bili brez te milosti kedaj drugikrat.

Glejte to isto se ponavlja tudi v našem dušnem življenju. Tolikokrat nas pretrese kaj, kar smo do takrat že dostikrat doživeli, ne da bi se bili posebno vznemirili! Vzemimo le smrt! Umreti moramo vsi, torej bi morali biti pri vsaki smrti vznemirjeni, ali pa pri nobeni, in vendar temu ni tako. Pa ne samo smrt, tudi drugi dogodki, žalostni in veseli, nas včasih duhovno ganejo, včasih pa tudi ne. Ne pozabimo, predragi, da, morebiti božja milost vpliva pri taki priliki močnejše na nas in nas nagiblje k spremenitvi življenja, k dobremu delu.

Simon Peter se je pokazal pri tem čudežu še posebno prizadetega. Zgrozil se je, ko je v čudežu spoznal božjo naravo v Jezusu: v sv. grozi je v svesti si svoje grešnosti in nevrednosti vskliknil: *Gospod pojdi od mene, ker sem grešen človek.* Božje veličastvo in človeška ničevnost sta se tu srečali: vsklik Petrov je bil torej povsem natoren.

Podobno, seveda v nasprotnem smislu Petrovega ravnanja, ki je v sv. strahu in priznavajoč v ponižnosti svojo grešnost, imel se za nevrednega, da bi občeval kakor dosedaj s svojim Bogom, ravna grešnik sploh, posebno pa brezbožnež, ki kliče vsaki stvari, katera ga spominja na Boga, na večnost: „Pojdi proč od mene“, ki beži, se ogiblje cerkve, božje besede, odganja misel na smrt, taji posmrtno življenje, ker se boji sodbe, pri kateri bo stal pred obličjem Boga, katerega je žalil na zemlji. Toda zastonj mu skuša uiti tukaj na svetu, kakor je brezuspešno bežal Jona pred Gospodom.

In Jezus je rekel Simonu: Ne boj se, odslej boš ljudi lovil. S temi priprostim besedami je Gospod napovedal svojemu učencu, da bo njemu v skrb izročil imenitno opravilo, z mrežo božjih naukov človeštvo spravljati v čoln, ki vozi varno v mirno pristanišče večnosti v nebesa. Torej naj se ne boji ostati v bližini njega, ki ga hoče imeti za svojega ribiča, in ki ga hoče izuriti v veliko imenitnišem poslu, čigar slaba senca je bilo dosedanje Petrovo opravilo.

In so potegnili čoln h kraju in so vse popustili ter so šli za njim.

Glejte odločnost, s katero so se učenci oklenili svojega novega poklica: čolne so kar na suho potegnili in jih tam popustili. Se li more s to odločnostjo primerjati polovičarsko ravnanje toliko kristjanov, ki bi sicer šli za Gospodom, služili mu zvesto, pa se ne morejo odtrgati od morja tega sveta, vkljub

temu, da jih skušnja uči, koliko noči grešnega življenja so se trudili za srečo in zadovoljnost, pa je mej svetom niso našli. Da, da, požrtvovalnosti jim manjka, tiste, ki so jo imeli učenci, ki so vse zapustili, čoln in mreže, Janez in Jakob celo svojega očeta. To je bila zanje velika žrtev, toda vredna službe apostolov Gospodovih.

Glej kristjan zgled, kaj stori tudi ti, ko te kliče Gospod: popusti, raztrgaj mreže, v katere te zapleta svet; odpovej se opraviću, ki te odvračuje od Jezusa: raztrgaj *zveze*, ki so v nasprotju s tvojimi dolžnostmi, s tvojo vestjo. *Sleherni, ki je zapustil hišo, ali brate, ali sestre, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in večno življenje dosegel.* (Mat. 19. 29.)

Ribiči Jezusovi so šli na delo: po vsem tedaj znanem svetu so vrgli mreže evangelja v imenu Jezusovem, v moči tega imena. V njegovem imenu so pridigovali, čudeže delali, trpeli in umirali.

Učimo se od njih, vse delati v Jezusovem imenu, to je posvečujemo svoje delo z molitvijo, vse potrpimo iz ljubezni in po zgledu Jezusovem. Bodimo radi v njegovi družbi, pri službi božji, bodimo dobri, zvesti udje njegove Cerkve, trdno neomahljivo se je držimo in spolnujmo njene nauke. In ko nas Bog kliče in opominja na večnost, ne bojmo se je: če smo čoln svojega življenja potegnili na suho, vse požvetno zapustili ter hodili za Gospodom, živeči po njegovih naukih, ne bo se nam treba bati, ko bomo stali pred sodnjim stolom božjim. Stoterno bomo prejeli povrnjeno, čimur smo se iz ljubezni do Boga na svetu odpovedali, ter dosegli večno življenje. Amen. *P. J.*

2. Kakšne misli morajo navdajati kristjana pri delu.

Učenik, vso noč smo delali pa nismo nič ujeli; na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo. Luk. 5, 5.

Človek je ustvarjen za delo; komaj je Bog ustvaril Adama, ga je peljal v lep vrt, da bi ga obdelaval. Torej že v stanu prve nedolžnosti je bil človek odločen za delo, kajpak da je bilo to zanj le lahko prijetno opravilo. Torej če bi človek tudi ne bi

bil nikdar grešil, bi bil moral delati. — Toda ko je človek grešil, tedaj pa je Bog lahkoto dela spremenil v kazen rekoč: *Prekleta bodi zemlja zaradi tebe; trnje in osat ti bo rodila. V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet.* Ker smo vsi otroci Adamovi in smo vsi v Adamu grešili, moramo tudi vsi nositi kazen za greh, t. j. vsi moramo delati.

Toda ni vse eno, kako kdo dela. In prav današnji sveti evangelij nam ponuja priliko, da se poučimo, kakšne misli morajo navdajati kristijana pri delu. Najpoprej se nam pripoveduje, kako je Peter s svojimi tovariši celo noč zastonj ribe lovil in kakšne misli je imel pri tem, in iz tega se lahko učimo, kakšnih misli moramo biti, če nam delo ne gre po sreči. Potem pa nam pripoveduje sv. evangelij, da je Peter vjel zelo veliko rib, ko je na besedo Kristusovo še enkrat vrgel mrežo. Iz tega se pa bomo naučili, kakšne misli nas morajo navdajati, kadar Bog blagoslovi naše delo in trpljenje. In o tem dvojnem bomo danes preišljevali.

I. Neredkokrat se zgodi, da ostane delo kljub vsemu naporu brez blagoslova, brez sreče. Marsikdo dela v svojem poklicu z neizrečeno pridnostjo, misli vedno, kako bi si kaj pridobil, ubija se noč in dan, poleg tega tudi še pobožno in stanovitno moli za božji blagoslov, toda česar se loti, ni sreče, ni blagoslova. — Tudi to se pogosto zgodi, da delata dva: oba z enako pridnostjo, z enako spretnostjo, pa pri enem se nič ne pozna, drugi ima dober dobiček. — Četudi ne smemo tajiti, da so tega krive pogosto družinske razmere, vendar moramo pa tudi priznati, da je pri delu brez sadu in sreče pogosto božja roka vmes.

In kaj naj stori kristijan v takem položaju? kakšne misli ga morajo navdajati, če je njegovo delo takorekoč zastonj. To nas uči apostol Peter. Celo noč je delal in nič vjel, a vendar zato ni godrnjal, ni izgubil poguma, ni zapustil svojega poklica, marveč je ponovil svoje delo in zaupal besedam Jezusovim.

S takimi mislimi moramo tudi mi delati, tudi takrat, kadar se z žalostjo oziram nazaj, češ toliko časa se že trudim in peham, pa je vse zastonj. Navidez je to opravičeno, a če to opazujemo v luči sv. vere, je drugače. Sv. vera nam vendar na-

laga otroško zaupanje do nebeška Očeta; govori nam, da je Bog dober in močnej gospodar, da brez njegove vednosti in volje tudi vrabec ne pade raz streho in ne las z glave; da on kaže povsod ljubezen do nas, naj nam že potem kaj dobrega da ali pa odreče. Končno nas zagotavlja sv. vera, da pa le ni nobeno delo brez sadu, četudi nima ravno takega, kakršnega smo sami pričakovali. Ali mar potrpežljivost, v kateri se vadiš, utrjenje vere, ki ga prejemaš, ponižnost, ki jo kažeš, mir vesti, mar to ni nobeno plačilo? Glej, glej, Bog ve, česa si najbolj potreben in ti da tisto. Le navadi se, biti zadovoljen s tem, kar ti da Bog in prepričaj se boš, da ni bilo nobeno delo zastonj. *Veliko bogastvo*, pravi apostol, *je pobožnost združena z zadovoljnostjo. Nič nismo na svet seboj prinesli in brez dvoma tudi ne moremo nič seboj vzeti. Če imamo hrano in obleko, bodimo zadovoljni. Zakaj, kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjave in zanjke hudega duha in v toliko nepotrebnih in škodljivih želja, ki tirajo človeka v pogubo in pogin!* Takih misli moramo torej biti takrat, kadar se nam zdi, da je naše trpljenje, napor in delo brez sadu.

II. Kako pa, če gre vse po sreči, kar je največkrat, če le zvesto spolnujemo, kar nam nalaga stan. Tudi tu se je treba ravnati po zgledu sv. Petra. Peter je celo noč lovil, pa ni nič vjel, potem pa je na besedo Jezusa Kristusa vrgel mrežo in zajel toliko rib, da se je trgala. Pa komu je pripisoval to srečo? Svoji spretnosti? Ne, marveč Bogu. In zato moramo tudi povsodi pripisovati vse:

1. ne svoji spretnosti, pridnosti in delavnosti, marveč Bogu. Kaj pa bi premogel, če bi ti Bog ne bil dal moči, zdravih udov, jezika? *Če Gospod ne zida hiše*, pravi psalmist, *se zastonj trudijo* . . . Naj se trudi človek še toliko, brez božjega blagoslova je ves trud zastonj.

2. Treba se je v sreči po zgledu sv. Petra zahvaliti za darove božje in govoriti: *Saj nisem vreden, ker sem grešen človek*. In tako bi moral vsak govoriti, saj smo po besedah sv. Janeza vsi grešniki: *Če pravimo, da nimamo greha, goljufamo same sebe in resnice ni v nas*.

3. Ko je Jezus Kristus Petru tako blagoslovil delo njegovih rok, ni hotel tega vsega zase obdržati, ampak je delil isto s svojimi brati. In tako moramo delati tudi mi, če nam Bog da

kaj več sreče: dati tudi kaj ubogim in potrebnim. *Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče v nebesih usmiljen. — Blagor usmiljenim...*

4. Končno pa je Petra ta velika sreča nagnila, da je vse zapustil in šel za Kristusom. Od nas Bog tega ne zahteva, da bi morali vse zapustiti, pač pa zahteva drugo. Če nam namreč Bog da svoj blagoslov, je to znamenje, da nas ljubi in to ljubezen mu moramo vračati z ljubeznijo, ne pa z grehom, kakor naj pokaže naslednji zgled:

Sv. Anton, nadškof v Florenci, je šel nekega dne mimo neke hiše, kar ugleda na strehi čudovito lepe angele. Ves vesel popraša, kdo neki stanuje v tej hiši? Sporoče mu, da neka vdova s tremi hčerami; so sicer v veliki revščini, a delajo pridno in žive vzgledno; hodijo rade k sv. maši, prejemajo pogosto svete zakramente, da jih na veselicah in plesih ni nikoli videti i. t. d. Sv. možu se smili dobra družina in jo bogato obdari. — Čez nekaj časa pride zopet do hiše, na kateri je videl nedavno angele. Ali kako se začudi, ko ugleda zdaj mesto lepih angelov črne peklenščeke. Osupnen zopet popraša, kako je z družino? A na svojo veliko žalost zve, da njegovega daru niso prav porabili in da zdaj v hiši gospodarji greh in hudobija.

Gotovo bi dobri škof ne bi bil dal ne vinarja, če bi bil vedel naprej, kako bodo obrnili njegov dar. Bog pa ve to vselej naprej in prav zato pošlje zdaj temu srečo in blagoslov, onemu isto odreče. In če bi tebe zadelo to ali ono, samo premišluj v duhu vere in priznati boš moral previdnost božjo, naj te je že zadela sreča ali kazen. Amen.

† Anton Lombar.

Peta nedelja po binkoštih.

1. O jezi.

Vsak, ki se jezi nad svojim bratom,
bo kriv sodbe. Mat. 5, 22.

Vsak, ki se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe! pravi današnji sveti evangelijski. Te besede me nagibajo, da naj resno svarim pred jezo. Ta strast je ravno tako razširjena mej ljudmi, kakor plevel in osat na njivi zanikrnega gospodarja. Pa saj je jeza res zadnja slabost, ki pravičnega še nadleguje, ko je druge strasti v sebi že zatrl. Zato imenuje sv. Jakop le tiste popolne, ki so v sebi že zatrli strast jeze.

V *potrpežljivosti boste ohranili svoje duše*, pravi Gospod (21, 19.). Jeza obsoja Jezus Kristus, ko pravi: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen*. Krotkost je pa jezi nasproti. Jeza, sem rekel, je močno razširjena: jezi je morebiti tudi kdo izmed vas vdan; zatorej poslušajte: k a k o š k o d l j i v a j e j e z a i n k a j j e j e z l j i v e m u č l o v e k u t r e b a s t o r i t i , d a s e o d v a d i j e z i .

I. Da je jeza škodljiva, nas uči vsakdanja skušnja. Vendar pa moramo razločevati med opravičeno sveto in neopravičeno grešno jezo. Opravičena jeza je pravzaprav gorečnost za dobro, za božjo čast. To je tista jeza, ki mora, seveda v pravi meri, navdajati n. pr. starše, vzgojitelje, predstojnike, gospodarje, ako vidijo, da se otroci, posli slabo vedejo, pa se ne dajo poboljšati s prijazno besedo. O tej jezi pravi kralj David: *Ježite se, toda ne grešite!* (Ps. 4, 5.) V tej sveti jezi je Zveličar pregnal iz tempelja prodajalce.

Neopravičena, grešna jeza pa je neredna vzburljenost duha nad dozdevno ali pa tudi resnično krivico, dostikrat združena z željo maščevanja.

a) Ta jeza je jako škodljiva ne samo duši, ampak tudi telesu. To je Bog sam že povedal; v knjigi pregov. beremo tele besede: — *Jeza krajša dneve življenja*. (Eccles. 30, 26.) Kakor strupen črv izpodjeda korenine rastlin, da se posušé, tako razjeda jeza zlahkno rastlino našega telesa in ga uničuje. Živo apno vskipi, če pade v vodo, potem pa razpade. Ravno tako se razburi, vskipi jezi vdan človek, obenem pa si ruši zdravje in življenje.

Kako je to, da je jeza tako škodljiva človeškemu življenju? Jeza razdeva živčevje. Le pogledjte jeznega človeka, kako se trese od nog do glave; kako truden, zdelan, kar ves proč je, ko ga popusti jeza. Jeza razganja, draži, slabi srce, ker sili kri preveč k srcu, tako da je skoraj mogoče slišati urno in močno bitje. Pretirana delavnost srca pa je vzrok mnogoterim srčnim boleznim, ki so večinoma neozdravljive.

Od jeze se razliva žolč, ki jemlje človeku slast, pridi krvi, provzročuje raznovrstne želodčne bolezni. Največ ljudi umrje vsled bolezni, najmanj vsled starosti. Pravi se, umrl je na tej ali oni bolezni. Kje pa je dobil to bolezen? Saj ima vsaka bolezen svoj vzrok. Veliko bolezni pa nastane vsled različnih strasti, ena teh strasti je tudi jeza.

Jeza jemlje človeku čast, podobobojno. Sv. Bazilij pravi: Jezen človek izgubi človeško podobo in prevzame podobo divje živali! Kar pogledajte jeznega človeka, kako divja, leta okoli, kako mu srše oči, kar iz glave mu hočejo pasti; kako je sedaj rdeč, ko kuhan rak, potem pa blede, ko zid; kako se peni, kakšen divji glas ima. Tak ni noben človek. To je podoba in vedenje steklega psa, krvoločnega tigra.

Neki jezi udan mladenič je vedno bolehal. Zdravnik mu naravnost pove, da je jeza vzrok njegove bolezn; mladenič mu noče verjeti; kmalu nato ga nekaj vjezi, da je zopet ves divji. Zdravnik sname ogledalo s stene in ga postavi pred mladenča. Ko ta vidi svojo od jeze vso spremenjeno podobo, se prestraši in spozna, da ima zdravnik prav: zato si od sedaj naprej prizadeva varovati se jeze.

b) Če tedaj jeza toliko škoduje telesu, ker mu spodkopuje zdravje in jemlje človeško podobo, kaj naj rečem še-le o škodi, ki jo trpi jezi vdan človek na duši. Jezljiv človek izgubi pamet v jezi, saj sam ne ve, kaj dela. Zato pravi sv. pismo: *Neumnež precej pokaže svojo jezo*, (Prov. 12, 16.) mej tem ko se pameten človek zna premagati. „Nikakor si ne dá svetovati, ampak dokler je v jezi, je videti nor“, piše sv. Jeronim. Čuj, ti jezljivec, sveti cerkveni učenik te imenuje norega, ki ne spadaš v človeško družbo, ampak v norišnico.

Pred vsem in to je najhujše, jeza mori dušo, ker jo pahne v greh: Jeza je namreč greh. Saj jo Jezus sam tako imenuje in ji žuga s kaznijo. Dostikrat je celo smrtni greh, kadar je posebno huda, tako da človeka spravi še v druge grehe, posebno v maščevanje. Jeza je eden izmed poglavitnih grehov, iz katerih izhajajo drugi, „Jeza so vrata vseh strasti“, pravi sv. Gregor. Koliko kletve in rotnja je kriva jeza? Koliko nesreče izhaja v družinah iz jeze. V jezi se spozabi pameten mož nad dobro ženo, nad dobrimi otroci, nad dobrimi podložniki. Jeza je studentec vseh sovraštev, pretepov, pobojev. Jeza zapelje hudobneža na sosedovo polje. Ta mu napravi škode, potepta setev, poreže drevesca, in zažge celo hišo, ne glede na to, bo li gorelo samo tukaj ali po celi okolici.

V jezi bruha človek iz sebe najhujše besede, laži, obrekovanja. Ne bilo bi mi težko dokazati, da vsi grehi zoper deset božjih, pet cerkvenih zapovedih, vsi drugi poglavitni grehi, grehi zoper sv. Duha, vnebovpijoči grehi izvirajo pri tem ali onem človeku iz hudih strasti, zlasti iz jeze.

Jeza pa ni samo greh, velik greh, poglavitni greh, ampak je greh, ki je Bogu še prav posebno zopern. Bog je namreč ljubezen, krotkost, miroljubnost. Zatorej jeza nasprotuje božjim lastnostim. Kakor se ne moreta družiti svetloba in tema, tako zavrača božje bitje jezo. Zato pravi Bog sam: *Jeza in divjanje sta oba brezbožna in le grešni človek se v njih zadržuje.* (Eccles. 27, 23.)

Zato pa Jezus Kristus napoveduje jezljivcu hudo kaznen, ko pravi: *Povem vam, da kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe!*

Sv. Pavel piše v pismu do Galačanov: *Očitna so dela mesa . . . jeza, prepiri, nejednosti: povem vam, ne bodo dosegli božjega kraljestva, ki kaj takega delajo!* Kristjani, kdo bi se upal še zagovarjati in vstrajati v strasti, ki nas dela časno in večno nesrečne, ki jemlje zdravje in življenje, čast in spoštovanje pred Bogom in ljudmi, ki oropa dušo zveličanja in jo pahne v pogubljenje?

II. Kako pa naj se kristjan obrani in odvadi te tolikanj razširjene strasti? Sv. Frančišek Sal. nam podaja petero sredstev zoper jezo: namreč:

1. Jezo moramo prehiteti in si ji srčno vstaviti. Srčnosti je treba. Kar so mogli drugi, to moremo tudi mi. Neki modri opat pravi: „Jeza se kaže v srcu, na obrazu, na jeziku, v delih. Ako se je hočeš varovati, glej, da ti ne zaide v srce. Če se pa je že prikradla v srce, pazi, da ti ne stopi v obraz, če je pa že tam, glej, da ne plane iz tebe v besedah; če ti je pa že vendar všla, glej saj, da se beseda ne spremeni v dejanje. Pred vsem je tedaj treba srčno vstaviti se in jeze ne pustiti v srce ali celo naprej.

2. Drugo sredstvo zoper jezo je to-le: Mislimo na kaj takega, kar more pomiriti srce, v katerem se že nabira jeza. Ogenj sam ob sebi ugasne, ako mu vzameš hrano, ne misli tedaj na krivico, ali žaljenje, ki te je zadelo, zamisli se drugam, in jeza te bo minila. Modrijan Klimas je hitro posegel po liri in začel igrati, ako ga je hotelo kaj jeziti. Ko so ga vprašali, zakaj tako dela, je dejal: s tem potolažim svojo jezo. Jezo potolažimo tudi s tem, ako pomislimo, da smo dostikrat sami krivi jeze.

3. Tretje sredstvo jeze se odvaditi je: ne govorimo in ne storimo ničesar v jezi. Jeznega človeka še hujše razpali, ako ima priložnost govoriti o tem, kar ga jezi. Zakaj če

mu poslušavec prav da, ga s tem potrdi v jezi; če mu ugovarja, ga še bolj jezi, češ, verjeti mi neče, norčuje se iz mene, z onim drži. Jezi vdan človek naj stori ta-le trdni sklep: gluhi, slepi, mutasti hočem biti, dokler se ne pomirim. Varuj se kristjan tudi tega, da v jezi ne boš kaj storil, „zakaj v jezi storjeno, je rado skaženo“, pravi že pregovor. Cesar Gracijan je vedel, da bi se znal v jezi prenačljivi in krivično soditi, zato je vzkazal, da se sme smrtna obsodba izvršiti še-le 30. dan po obsodbi. Cesar Teodozij je to postavo predrugačil, tako da je po preteku 30 dni, še enkrat premislil obsodbo in jo nato še-le podpisal.

4. Nadalje priporoča sv. Franč. Sal. kot sredstvo zoper jezo: Bodi krotak in ponižen do tiste osebe, ki te jezi: *zakaj prijazen odgovor duši jezo!* (10, 1. preg.) Sv. Janez Krizostom pravi: Kakor se ogenj ne gasi z ognjem, tako se tudi jeza ne potlači z jezo. Ako te kdo jezno nagovori in mu ti jezno odgovoriš, kako boš pomiril nasprotnika? Še bolj ga boš vjezil in s tem pregrešil se zoper ljubezen. Odgovori prijazno in kmalu bo ogenj ugasnil!

5. Zadnje najboljše sredstvo zoper jezo pa je posnemanje zgleda apostolov, ki so ob viharju k Gospodu hiteli; to sredstvo je molitev. Kakor hitro boš pričel moliti v jezi, pošlje ti Bog svojo milost, in ko bi bil še tako razjarjen, sladkost božje milosti bo posladila vso grenkost v tvojem srcu. Naj voda še tako vre v posodi, ko ji mrzle priliješ, neha vreti. Ravno tako pomiri molitev razburjeno srce. Moli tedaj kristjan, ko vidiš, da te kaj spravlja v jezo. Posnemaj nekega božjega služabnika, ki je precej ko je čutil jezo v sebi, bežal k Jezusu in molil: O Gospod, uči me, ki si krotak in iz srca ponižen! Pogosto je ponavljal tudi besede: Blagor krotkim. Ako je pa vendar se pregrešil z jezo, je obžaloval ta svoj greh, dal je vbogajme in je tisti dan vabil se v krotkosti.

To je petero sredstev, ki jih podaja sv. Frančišek Saleški kristjanu, da se odvadi jezi: namreč: Prehiti jezo in srčno se ji vstavi; misli ali stori kaj tacega, kar ti potolaži jezo; ne govori in ne delaj ničesar v jezi, bodi krotak in ponižen do osebe, ki te jezi, in moli, bo se začne vzbujati v tebi jeza.

Kristjan, rabi ta sredstva, ne bo ti žal, odvadil se bo jeze, ohranil si zdravje, varoval se greha in srečno živel na zemlji, in kedaj se bodo nad teboj izpolnile besede: *Blagor krotkim, ker zemljo bodo posedli!* Amen.

P. J.

2. Rija naših dobrih del.

Povem vam, ako ne bo obilnejša vaša pravica kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.

Mat. 5. 20.

1. Lepo je gledati rumeno žitno polje, ki se giblje kakor morski valovi, in kmetiču obeta obilno klenega zrnja, ako mu Bog vse nevarnosti dobrotljivo odvrne. Mnoge so namreč nesreče in nevarnosti, katerih se skrben kmet boji, in Boga prosi za odvrnitev. Prehuda in predolga zima zaduši klice; predolg dež zabrani plod; prepekoče solnce vse zasmodi; neugodna toča v kratkih minutah pokonča cele gorice in široke poljane, in ubogemu kmetu namesto vesele žetve ostanejo bridke solze. Pa še ena je uima, ki sicer tiho pride in kakor na skrivnem, vendar pa pokvari najlepšo pšenico, da postane medla in puhla, ako je celo ne umori. To uimo navadno imenujemo rijo.

2. Tudi naše srce mora biti podobno dobro obdelani njivi; različne čednosti morajo v njem cvesti, dobra dela za nebesa v njem zoreti, katera bomo nekdanj nesli in spravili v nebeške žitnice. Pa ni vse lepo, Bogu dopadljivo zrno, kar človek misli ali stori. Naj bi se torej nikdo ne zanašal na svoja dobra dela, kakor bi bila vsa Bogu najbolj všeč, zato nas mili Jezus tako lepo opominja in uči, katere uime se moramo varovati, jo zabraniti, da nam naših dobrih del in zaslug ne pokonča, govoreč: „Povem vam, ako ne bo vaša pravica večja kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 5. 20.)

3. Farizeji in pismarji so bili bogataši, obilno dobrega so storili, dolgo molili, in pogosto delili miloščino; vendar pa Jezus njihovo obnašanje graja, njihova dela zaničuje in zagotavlja, da nebeškega plačila ne bodo dobili, ker neki skrivni črv je izglodal jedro dobrega dela, da je Bogu nepovoljno postalo, neka uima je skrivoma skvarila zrno, da je ostalo puhlo in prazno, brez nebeškega zasluženja. Neka nesrečna rija jim je izglodala dobra dela, vničila in pokončala. Naj bi vsa naša dobra dela lepo za nebesa zorela za veliki dan žetve, naj bi jih rija ne pokončala, vam danes govorim o riji naših dobrih del.

Mislili si menda bodete, kakšna rija in od kod je, ki nam pokvari njivo našega srca in vniči zasluge naših dobrih del pred Bogom. Ta rija so različni grehi, mali in veliki, kakor jih Jezus

v današnjem evangelju naznanjuje in pred njimi svari, govoreč: „*Slišali ste, da je nekdanjikom rečeno: Ne ubijaj; kdor pa ubija, bo kriv sodbe. Jaz pa vam povem, da vsak, ki se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe. Kdor pa svojemu bratu reče raka, bo kriv zbora. Kdor pa reče norec, bo kriv peklenščega ognja.*“ Tako nas Jezus uči, da ne samo morivci, ne samo prešestniki, ne samo krivičneži bodo imeli težak račun, in bodo vrženi v ogenj večnega pogubljenja, temveč tudi taki, ki svojega bližnjika zaničujejo, psujejo, se jezijo ali srdijo nad njim, bodo obsojeni v večno pogubljenje, če bi tudi bili mnogo dobrega drugod storili. S tem nam Jezus kaže, da ravno s r d a l i j e z a je tista nesrečna rija, ki gloda in umori zasluge naših dobrih del.

1. Srd ali jeza je mržnja nad bližnjikom in po Kristusovem nauku vselej prepovedana, ker svojega brata smo dolžni radi imeti, kakor sami sebe ljubimo. Vsak človek je vstvarjen po božji podobi, vsi smo po Jezusu rešeni, vsi vživamo darove in milosti svetega Duha. Nedostojno in pregrešno je svojega brata ali bližnjega zaničevati, ga sovražiti ali pa jezo kuhati v svojem srcu, če bi te bil kdaj razžalil. Sicer bi se znalo prigoditi, da ti tvoj sosed, ali bližnjik kakšno krivico stori, da se sporečeta ali skregata in še celo tožujeta, vendar pa sta pred Bogom dolžna se takoj hitro spraviti in pomesti srd iz svojega srca. Tako je krščansko in pošteno, ker tako nas uči sv. Duh, govoreč: „*Ako se srdite, pa nikar ne grešite.*“ (Psal. 4. 5.)

Kar se črez dan razsrdiš in pregrešiš nad svojim bližnjikom, kar se tudi pobožniku prigoditi more, to obžaluj in objokuj zvečer pri izprašavanju vesti, ali po noči na svojem ležišču, ko se prebudiš. Zato nas opominja prelepo tudi sv. apostol Pavel: „*Ako se razsrdite, pa ne grešite; solnce naj ne zaide nad vašo jezo.*“ (Efez. 4. 26.)

Kadar rumeno solnce zahaja za milost božjo in jemlje od tebe slovo, odpusti svojemu bližnjiku vse razžaljenje, ne obdrži jeze v svojem srcu; ker te spominja, da bo tudi nekdan tebi večer življenja prišel, in boš zahajal k milosti božji. Milost pri Bogu pa boš le našel, ako imaš tudi ti usmiljenje s svojim bratom, in razžalnikom iz srca rad odpustiš. Aka se pa vležeš v srdcu, bi te lahko ponoči smrt doletela, in bi bil zavoljo svoje farizejske pravičnosti pogubljen, po besedah Jezusa Kristusa; ki pravi: *Povem vam, ako ne bo vaša pravičnost obilnejša kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 20.)

Kdor v jezi, sovraštvo živi, on je v vedni nevarnosti večnega pogubljenja. Kar še dobrega stori, mu Bog ne zaračuni, ker ni v ljubezni storjeno. Kako bi Boga ljubil, če pa svojega brata, sovražiš, ki je božja stvar? Jeza, srd nad bližnjikom, ali sovraštvo je kakor rija, ki ti vniči zasluženje tvojih dobrih del. Kajn in Abel sta Bogu darovala. Abelova daritev je bila Bogu prijetna, dopadljiva dišava; *in Bog se je ozrl na Abela in njegovo daritev. Na Kajna in njegovo daritev se Bog ni ozrl.* (Gen. 4, 4–5.) Kajnov dar ni bil Bogu dovoljen, kakor razlaga sv. apostol Pavel (Heb. 11, 4.), ker je Kajn imel premalo vere, premalo ljubezni do Boga v svojem srcu, in je bil jezljiv, kakor ga opisuje sveto pismo: *Srdit je bil Kajn jako, in vpadel je njegov obraz.* (Gen. 4, 5.) V tem srdu hinavsko in farizejsko prilizljivo reče svojemu bratu Abelu: „Pojdiva vunkaj“. Ko sta bila na polju, vstane Kajn zoper svojega brata Abela, in ga ubije. (Gen. 4, 8.) Tvoje molitve ti rija jeze pokvari, ako svojega bližnjika srdito ogovarjaš ali pikaš, ker sveti apostol Jakob piše: *Ako se kdo dozdeva pobožen, pa ne brzda svojega jezika, temuč vkanjuje srce svoje, tega pobožnost je prazna.* (Jac. 1, 26.) Vsa naša dobra dela, če tudi najiminitnejše, najsvetejše opravilo, sveto mašo, nam rija jeze zgloje in celo vniči, da za nebesa ne dobimo nobenega zasluženja iz nje. Zato nas ljubi Jezus tako milo opominja, naj se jeze varujemo in srd popravimo, predno se lotimo kakšnega dobrega dela, govoreč: *Ako svoj dar daruješ na altarju, pa se ondi spomniš, da ima tvoj brat nekaj zoper tebe: popusti ondi svoj dar pred altarjem, in idi poprej spravljat se s svojim bratom, in potlej pridi darovat svoj dar.* (Mat. 5, 23–24.) Varujmo se torej jeze, da bo naša pravičnost in pobožnost krščanska, Bogu dovoljna, ne pa farizejska, naj bi nam srd naših dobrih del ne razglojal.

2. Zaupam pri Bogu, da je malo takih med nami, ki bi si bili v jezi, da vam tedaj srd ne podjeda vaših dobrih del; pa še ena nevarna rija je, ki bi se posebno pri pobožnih dušah menda znala vriniti, in jim skrivoma uropati ali celo vzeti nebeško plačilo za dobra dela. Ta druga rija na naših dobrih delih se zove: častilakomnost, ki je hlepenje po časti in hvali za vsako besedo in delo ali stopinjo. Če pri svoji molitvi ne iščeš božje časti, temuč hvalo in občendovanje pri ljudeh, ki te vidijo, ti častilakomnost spridi tvoje dobro delo, ki ga ne opraviš zavoljo Boga, temuč zavoljo samega sebe. Ako pri svojem postu, maši, miloščini bolj na svojo čast paziš, kakor pa na čast in hvalo božjo, ostaneš

prazen, in brez večnega zasluženja. V taki častilakomnosti so nekdam farizeji opravljali svoje pobožnosti in dobra dela, pa Kristus jih je vselej svaril, tako zavoljo njihovega posta, katerega so opravljali, da so nje ljudje hvalili, ko so jim že na nagrbanem licu brali oster post. Jezus namreč nje graja, govoreč: *Kadar se postite, ne bodite žalostni kakor hinavci; oni namreč pobledijo svoja lica, da se pokažejo ljudem sposteni. Povem vam, da sprejeli so plačilo svoje. Ti pa, ko se postiš, mazili glavo svojo in lice svoje omij, da se ne zdiš ljudem sposten, temuč očetu svojemu, ki je na skrivnem; in oče tvoj, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil.* (Mat. 6, 16—18.) Tako tudi nas ne sme častilakomnost k postu ali dobremu delu nagibati, temuč čista ljubezen do našega nebeškega očeta, in skrb za našo neumrjočo dušo. Farizeji in pismarji so se ljudem kazali pobožni, pravični, naj bi bili pohvaljeni in češčeni; varovali so se kletve, krive prisege in vsake najmanjše krivičnosti, da bi nje drugi občudovali; skrivoma pa so bili polni vnebovpijočih pregreh. Zato jim Jezus grozi joj in pogubljenje pri vseh njihovih delih, govoreč: *Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavci, ker zaklepate nebeško kraljestvo pred ljudmi.* (Mat. 23, 18.) Naj bi nas častilakomnost pri naših dobrih delih ne prevladala, ker bi nam vse zasluženje pokončala, nas Kristus prijazno opominja, govoreč: „Ne delajte svoje pravičnosti pred ljudmi, da bi vas videli, drugače plačila nimate pri očetu vašem, ki je v nebesih. Kadar torej deliš miloščino, ne trobentaj pred seboj, kakor hinavci delajo v shodnicah in ulicah, da so češčeni od ljudi. Povem vam, sprejeli so plačilo svoje. Ko pa ti deliš miloščino, naj ne ve tvoja levica, kar dela tvoja desnica; da bo tvoja miloščina na skritem in oče tvoj, ki vidi v skritem, ti bo povrnil. In kadar molite, ne bodite kakor hinavci, ki ljubijo v shodnicah in na oglih uličnih stoječi moliti, da bi nje ljudje gledali. Resnično, povem vam, sprejeli so plačilo svoje. Ti pa, ko moliš, vstopi v hišo svojo in pri zaprtih vratih moli očeta svojega na skrivnem, in tvoj oče, ki vidi v skritem, ti bo povnil.“ (Mat. 6, 1—6.) Iz teh Jezusovih besed spoznaš, krščanska duša, da častilakomnost je tista nevarna rija, ki nam skrivoma lahko vniči vsa dobra dela, in da se moramo te uime varovati, in vse iz ljubezni do Boga storiti, naj bi naša pravičnost ne bila hinavska ali farizejska, ker tako bi si nebes ne zaslužili, kar Jezus uči, govoreč: *Povem vam, ako vaša pravičnost ne bo večja kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 20.)

Zdaj razumete, zakaj se o premnogih svetnikih bere, da so se ljudi izogibali in bali posvetne hvale in časti; namreč zato, naj bi njim častilakomnost ne spačila srca in zasluženja pred Bogom ne vničila. Sveti Anton puščavnik, imeniten svetnik in glasoviti čudodelnik svojega časa, je zapustil svet in v skriti pustini je Boga častil in molil. Njegova svetost pa privabi grešnike, spokornike kakor tudi nadložnike celo v grozne puščave. Svetnik jih uči, svari; ozdravlja tako uspešno, da se število obiskovalcev in poslušalcev dnevoma množi. Pa svetnik se ogiblje posvetne časti, globlje v goščavo se skriva, da ga drugokrat niso več našli. Ko ga iščejo in najdejo, jih okrepi z božjo besedo, pa se zopet še v bolj zapuščene kraje preseli, kamor mu slediti niso smeli pa tudi ne mogli. (Leg. 17. jan.) To pa je delal, naj bi ga ljudje ne motili v molitvah pri delu in premišljevanju, da bi mu častilakomnost ne spačila srca in nebeškega plačila ne izgledala. Sv. Rozalija imenitnega, plemenitega stanu zapusti pozlačen in slikan očetov dom, v neki votlini grozne goščave, daleč od šumečega sveta si izbere svoje stanovanje, in v tihi samoti sveto živi. Mali potok ji daje vodo; zelišča pa jagode so nji živež, pečina pa postelj deklici nežni visokega stanu. Žalostni oče, objokana mati jo iščeta povsod in tod, pa nje ne najdeta. Ko se ji pa po več letih dozdeva, da so njo ljudje, in posebno starši, zasledili: umakne se še više v gore v strašno skalovje, kamor se človeška drznost ne upa. Ondi živi, kakor samotna golobica, čisto in sveto, ločena od sveta in ljudi, pa v tovarišiji angelov nebeških. Sv. Aleš prvi dan po gostiji skrivoma zapusti svojo plemenito, bogato ženo in svoje starše, životari kakor ubožec zavoljo Jezusa med tujimi ljudmi in od njihovih darov dolga leta po svetu. Doma vsi žalujejo po njem, pa še le na svoje stare dni se vrne, in vse svoje žive dni vsem domačim nepoznan, zavoljo Jezusa zaničevan, ubog, v molitvi in postu prebija pod stopnicami. Še le po smrti so našli listek pri njem, in zvedeli njegovo ime; dasi je celih sedemnajst let med svojimi domačimi živel, se jim ni dal spoznati, naj bi mu rija častitljivosti stana, in častilakomnost ne izgledala njegovih dobrih del. (Leg. 17. jul.)

Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni se ga polastijo, uči Jezus. (Mat. 11, 12.) Pa pri vsem tem, da se trudimo za sveta nebesa, moramo še tudi paziti, da bo naš trud in delo pri Bogu zaslužljivo, da nam rija jeze in častilakomnosti naših dobrih del

ne izgoda. Ker tedaj bi si mi domišljevali, Bog ve koliko smo si zaslužili plačila nebeškega, pa bi se le nad nami izvršile strašne besede Jezusove: *Ako ne bo vaša pravica večja kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 20.) Delajmo dobro le zavoljo Boga, ponižnega in krotkega srca po Jezusovem zgledu, da si zaslužimo nebeško, večno plačilo. Amen.

S. Gaberc.

Šesta nedelja po binkoštih.

Božja previdnost.

Ne reci: . . . Ni previdnosti! Da se kje ne bo Bog srdil nad tvojim govorjenjem in da ne bo razdejal vseh del tvojih rok. Eccl. 5, 5.

Množica se mi smili, je rekel Jezus, kakor smo brali danes. Res, Bog bolj skrbi za nas, kakor mi sami zase. Bolj se mi njemu smilimo, kakor samim sebi. To nam dokazuje današnji evangelij. Štiritisoč ljudi hiti za Jezusom v puščavo, ne meneč se za jed in pijačo. Tri dni poslušajo Gospoda, zraven trpe lakoto, in se nič ne pritožujejo, tako da se Jezusu samemu začno smiliti. In kolikor menj je ljudstvu mari za potrebni živež, toliko večji je Jezusova skrb zanje: to veliko zaupanje in ljubezen jim hoče Zveličar povrniti s čudežem. In res nasiti jih tako, da jim je od sedmerih kruhov ostalo še sedem jerbasov koscev.

Glejte, božjo previdnost, ki skrbi za človeka! Glejte, kako čuje ona nad nami! In ne samo ta zgled iz sv. pisma nas tega uči, ampak vsaka stran v sv. pismu skoraj ima podobnih zgledov zadosti. Kaj pa naj se učimo iz tega? Kaj družega, kakor, da naj se popolnoma izročimo v previdnost božjo, in to tem bolj, kolikor bolj spoznamo, da more človek miren in srečen biti le, ako popolnoma zaupa v Boga in njegovo previdnost, ki je *a) neskončno modra*, *b) neskončno mogočna* in *c) ljubeznilna* do vsacega izmed nas.

O kolika tolažba za kristjana, ki zna zaupati v vsakem položaju v Boga! O tem zaupanju vam hočem danes govoriti.

I. Bog je nestvarjeno, in najpopolnejše bitje, ki je od vekomaj. V času pa je postal stvarnik nebes in zemlje in od tedaj je On, začetek, vzrok, izvir vseh stvari. *Vse je Gospod zavoljo*

samega sebe naredil. (Prov. 16. 4.) *V njem je vse vstvarjeno in vse v njem obstoji.* (Kol. 1. 16. 17.) *Zakaj v njem živimo, se gibljemo in smo.* (Act. 17. 28.) Ako pa je Bog vse zase v svojo čast vstvaril, gotovo tudi za vse to skrbi, ker s tem skrbi za svojo čast, za ohranjenje svoje časti: ko pa vlada vse, kar je stvarjenega, vlada po božje, modro, ker je najmodrejše bitje, mogočno, ker je najmogočnejši bitje, ljubeznivo, ker je najljubeznivejše bitje. To modro, mogočno in ljubezni polno vladanje božje imenujemo z eno besedo božjo previdnost.

Premišljujmo najprvo, kako neskončno modra je božja previdnost.

Ker je Bog začetek in vzrok vseh stvari, zato tudi pozna vse, kar je na svetu. On ve za vse, kar se godi na svetu: on vidi vedno vse stvari; saj pravi sv. pismo: *Vsa njih dela so pred božjim obličjem kakor solnce; in njegove oči brez nehanja gledajo na njih pota!* (Eccli. 17. 16.) in zopet: *Kdo je preštel pesek morja, in kaplje dežja in dni večnosti?* (Eccl. 1. 2.)

Kakor pa Bog za vse ve in vse vidi v svoji modrosti, ravno z isto modrostjo tudi za vse skrbi in vse vlada. Sv. pismo pravi: „Nič se ne zgodi na zemlji brez vzroka; tudi vsako nesrečo pošlje Gospod: v njegovih rokah je naše življenje; Gospod vodi človekove stopinje: kdo izmed ljudi pa more razumeti njegovo pot“! (Po pomenu.) *Da, vsi naši lasje so prešteti, in brez božje volje in vednosti ne pade eden iz glave!* (Job. 5. 6, Amos. 3. 6, Ps. 30. 16, Prov. 20. 24, Luk. 21. 18.)

Kristjani! Sv. pismo nam potrjuje, kar uči sv. vera, da Bog za vse ve in vse vidi, da vse vlada in za vse skrbi. Kaj pa sledi iz tega? To: da moramo v vsem, v dobrem in slabem, moliti previdnost Onega, ki vse modro vlada, za vse modro skrbi, in pokorni ji biti v največji ponižnosti.

Res je, predragi, marsikaj bi se nam zdelo na svetu neumestno, čudno, da krivično, ko bi sodili le po svoji človeški modrosti.

Pa smemo li mi slepi ljudje preiskavati modre božje naredbe? Naj li najmodrejši Bog polaga račun svojega vladanja nespametni stvari? *Se bo li mar sekira hvalila zoper njega, ki ž njo seka? Ali se bo žaga povzdigovala zoper njega, ki jo poteguje? To bi bilo, kakor da bi se šiba vzdigovala zoper njega, ki jo kvišku vzdiguje?* (Izai. 10. 16.) Kdo izmed nas je tako

predrzen, da si upa s svojimi dušnimi očmi, z razumom predreti zagrinjalo, ki zakriva večne sklepe neskončno modrega Boga?

Dosti je bogatinov na zemlji, še več je revežev. Glejte modrost božje previdnosti: Ko bi bili vsi revni, kako bi mogli drug drugemu pomagati? Ne bi bila li zemlja ena sama velika sirotiščnica? Ko bi pa bili vsi bogati, povejte mi, kdo bi obdeloval polje, kdo bi skrbel za živež sebi in drugim? Nihče; od tod je potrebno, da so na svetu revni in bogati ljudje. Razloček stanov je potreben, ker ta razloček veže ljudi v celoto, jih dela drug drugemu potrebne. Pri telesu ne more vsak ud biti glava, v človeški družbi pa tudi ne vsak gospod ali pa vsak kmet, vsak bogat ali pa vsak reven; človeška družba je telo, čigar glava je Bog, mi vsi pa smo udje tega telesa, navezani drug na drugega in to vsled neskončno modre previdnosti božje, po neskončno modrih njenih sklepih. Ali pa vzemimo pravičnega človeka in hudobneža. Pravični je morebiti srečen; zakaj? Zato, da se skaže Bogu hvaležnega. Morebiti je nesrečen: zakaj? Zato, da ne pozabi na Boga. Morebiti živi dolgo, zakaj? Zato, da daje dober zgled; morebiti umrje kmalu: zakaj? Zato, da ga hudobni ne pokvarijo. Pojdimo k hudobnežu: vidimo, da se mu godi dobro: zakaj? Zato, ker mu hoče Bog tisto malo dobrega, kar ima na sebi, že tukaj poplačati; v večnosti namreč zanj ni plačila, ampak le kazen. Ali pa se mu godi slabo, in tudi to ne brez vzroka: Bog ga hoče z nadlogami prignati k spoznanju. Morebiti mu da Bog dolgo življenje, in s tem časa za pokoro, ali ga pa kmalu pokliče s sveta, da ga kaznuje v svarilen zgled drugim, naj se ne norčujejo iz Boga.

Kdo ne vidi in ne občuduje v vsem tem neskončno modre božje previdnosti?

Pa kdo bi mogel zadostno popisati nerazumljiva pota božje previdnosti, saj je najmodrejši kralj Salomon sam priznal svojo nezmožnost, ko je zapisal v sv. pismu te-le pomenljive besede: *Spoznal sem, da človek ne more umeti vseh božjih del, ki se gode pod solncem, in kolikor bolj se trudi v preiskovanju, toliko manj najde.* (Eccl. 8. 17.)

Res, kdo bi si upal presojati modre sklepe božje previdnosti ali se jim celo vstavljati, ko ima Bog tudi moč, izvesti jih vkljub celemu stvarjenju. Da, ne samo modra ampak tudi mogočnaja je božja previdnost.

II. Mogočna je božja previdnost. Sv. pismo pravi: *Ona z močjo sega od kraja do kraja.* (Sap. 8. 7.) *V njegovi oblasti je vse in nikogar ni, ki bi se mogel njegovi volji vstavljati.* (Esther. 13. 9.) *Njegova je modrost in moč, on spreminja čase in dobe, prestavlja kraljestva in utrjuje!* (Dan 2. 20. 21.) *Človekovo srce si izmisli svojo pot, Gospod pa njegove stopinje vodi!* (Prov. 16. 9.) *Veliko misli je v srcu človekovem; volja Gospodova pa ostane!* (Prov. 19. 21.) Tako sv. pismo.

Mislimo si desko, ki plava po vodi. Vetrovi in valovi si prizadevajo potopiti jo; pa zastonj; isti vetrovi in valovi jo zoper svojo voljo ženejo proti obrežju. Glejte, to je podoba človeških sklepov in prizadevanj, ako so nasprotna božji previdnosti.

Božja previdnost v svoji mogočnosti spreminja vse človeške namene in ovire v sredstva, ki njej sami služijo. Mogočna previdnost božja pokonča in razdere z enim pogledom vse zveze sveta in pekla, kadar nasprotujejo božji volji.

Asirski kralj Senaherib je prišel z mogočno vojsko nad Jeruzalem, v svoji ošabnosti še mislil ni na to, da bi znal biti premagan. Pa glejte, ponoči pošlje Bog angelja morivca v njegov tabor, ki pomori v eni noči 185 tisoč mož. Prestrašeni kralj beži domu in tukaj ga ubijejo lastni sinovi. (4. Reg. 19.)

Božja previdnost je hotela Davida imeti za kralja namesto Savla; znano vam je, kako je vsled tega Savel preganjal Davida, pa zastonj: mogočni Božji previdnosti ni mogel zabraniti izvršitve njenih sklepov. David je postal kralj.

Nevoščljivost Jakopovih sinov je predala nedolžnega Jožefa v sužnost. Mogočna božja previdnost je to hudobijo obrnila v v dobroto očetu Jakobu in njegovim sinovom. Jožef postane prvi za kraljem in daruje svojim bratom rodovitno Gesensko pokrajino, kjer se je razvilo Izraelsko ljudstvo.

Ker pa je Bog neizpremenljiv, zato je njegova previdnost še dandanašnji enako mogočna, kar nas uče vsakdanji zgledi.

Kristjani, povejte mi, kaj hočemo družega, kakor da se popolnoma izročimo vanjo, zoper katere voljo nam cel svet ne more škodovati. Nasprotno, kaj nam more pomagati celi svet, ako je previdnost božja zoper nas? *Proklet bodi človek,* pravi Jeremija, *kateri zaupa v človeka in meso za svojo roko izvoli* (t. j. ki človeške pomoči išče, ne pa pomoči pri Bogu) *in njegovo srce odstopi od Gospoda!* (Jer. 17. 5.)

Da, res nesrečen je človek, ki v svojem ravnanju pozablja božje previdnosti in išče pomoči le pri svetu. To nam zopet priča vsakdanja skušnja. Predragi! Vselej in povsod se radi vdajmo božji previdnosti, po zgledu pravičnega Juda Makabejca, ki je zaklical: *Kakor je volja v nebesih, tako se zgodi.* (I. Mak. 3. 60.) in po nauku v Gospodovi molitvi: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji!“ Ker previdnost, ki čuje nad nami, je neskončno modra, tedaj gotovo ni nad nami nič sklenila, kar bi ne bilo nam v prid; ker je neskončno mogočna, tedaj se ne more nič drugega zgoditi, kakor, kar je bilo sklenjeno, in slednjič božja previdnost ne more nič tacega skleniti nad nami, ker bi ne dokazovalo božje ljubezni do nas, ker božja previdnost je ljubeznipolna do človeka.

III. Bog ni samo stvarnik, ampak tudi oče vseh stvari: in sicer Oče zato, ker vse, kar je prišlo iz njegovih rok, tudi po očetovsko ljubi. Ta očetovska ljubezen ga sili, da za vse stvari tudi po očetovsko skrbi. In glejte to božjo očetovsko skrb za stvari imenujemo tudi ljubeznipolno božjo previdnost.

Tvoja previdnost, Oče, kliče kralj Salomon, vodi (človeka), in vse prijetno (ljubeznjivo) urejuje! (Sap. 14. 3, 8, 1.)

Kakor se oče otrok usmili, tako se Gospod usmili njih, ki se ga boje, pravi David. (Ps. 10. 2. 13.)

To očetovsko usmiljenje je Bogu premajhna primera; zato, po preroku Izajiju pravi, da nas ljubi, kakor mati svoje dete. (49. 15.) *Ali more žena pozabiti svojega otroka, da bi se ne usmilila sinu svojega telesa? In ko bi ga ona pozabila, vendar jaz ne bom pozabil tebe: glej na svoje roke sem te zapisal.* Vemo, kako zna le mati ljubiti svoje dete: ravno tako in še bolj nas ljubi Bog in skrbi za nas.

O kako ginljive zglede ljubeznipolne božje previdnosti nam podaja sv. pismo! Novorojenega Mojzesa je boječa mati dejala v jerbašček ter spustila po vodi: ali se je dete potopilo? Ne, ljubezniva previdnost božja ga je rešila in vodila na kraljevi dvor. Isti Mojzes je pozneje vodil ogromno ljudstvo po puščavi, kjer ni bilo dobiti živeža. Ali je to ljudstvo od vsega hudega konec storilo? Ne. Po povelju ljubeznipolne previdnosti božje je nebo dežilo mano in trda skala je dala vodo. Poglejmo v sv. pismo nove zaveze: Kaj je rekel Jezus Kristus sam o božji previdnosti? *Poglejte ptice pod nebom, ker ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice in vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste vi več,*

kakor one? . . . Poglejte lilije na polju, kako rastejo; ne delajo in ne predejo, pa vam povem, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena! „Če pa travo na polju, katera danes stoji in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, maloverni!“ Ne skrbite tedaj, rekoč: „Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? . . . Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Iščite tedaj najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo privrženo!“ (Mat. 9. 26)

Glejte, tako govori Jezus Krstus sam v imenu svojega očeta: ali naj mi revni ljudje dvomimo nad resničnostjo njegovih besedi? Naj si li s takim dvomom nakopljemo božje prekletstvo po besedah modrega Salomona, ki pravi: *Ne reci . . .* (Eccl. 5. 5.)

Pa kaj naj še rečem? Ali nam ne kaže današnji evangelijske iste resnice? Učenci hočejo, naj ljudstvo samo si išče živeža, Zveličar pa jih čudežno nasiti. Kakor pa je Jezus poskrbel za teh 4000 mož, tako skrbi Bog za vse ljudi.

Imejmo, predragi v to modro, mogočno in ljubeznipolno previdnost božjo popolno trdno otroško zaupanje. *Vso svojo skrb*, po besedah sv. Petra, *na Boga zvrnimo, ker njemu je skrb za nas.* (1. 5. 7.) Recimo z Davidom: *Gospod skrbi za me, Gospod me vodi in nič mi ne bo manjkalo.* (Ps. 22. 1. 38. 18.)

Ako je David v stari zavezi, ki je bila zaveza strahu, toliko zaupal v Boga in njegovo pomoč, naj li mi dvomimo nad božjo previdnostjo, ki smemo Boga imenovati Očeta? Kristjani, zaupajmo v Boga v vsakem položaju svojega življenja, ne čuje namreč zastoj nad nami neskončno modra, mogočna, ljubeznipolna božja previdnost. Naj sklenem z besedami modrega Siraha, ki pravi: *Otroci, ozrite se na človeške rodove in vedite, da še nobeden ni bil osramočen, ki je v Gospoda zaupal!* (2. 11.) Amen.

P. J.

Sedma nedelja po binkoštih.

1. O pohujšanju.

Varujte se krivih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so grabljiivi volkovi. Mat. 7. 15.

Niso kmalu kake besede tako primerne potrebam sedanjega časa, nego današnji evangelijske. Kdaj neki je bilo na svetu toliko zapeljivih ljudi in pogovorov, kakor sedaj? Gotovo so že od

nekdaj na svetu hudobni, pohujšljivi ljudje, a toliko, kolikor jih je sedaj, pa jih gotovo ni bilo. Kdaj je bila mladina v večji nevarnosti nego sedaj, kdaj se je videlo toliko slabih zgledov, kakor v naših časih? Kakor se kaže, so se nekateri ljudje v naših časih kar zarotili zoper čednost in nedolžnost in poštenega, nedolžnega človeka ne morejo in nočejo več videti. Ne mirujejo prej, dokler ne zapeljejo in pohujšajo vsakega, kogar le morejo

Da, reči moram, da svet je sedaj poln takih krivih prerokov, ki s svojimi pogovori in zgledi zapeljujejo druge, ki jih od dobrega odvrtaajo in k hudemu napeljujejo. Pri vsem tem pa je jako čudno, da izmed vseh teh noče skoro nobeden spoznati in priznati, da je pohujšljivec; vsak se izgovarja le na drugzega. Zakaj neki to? To prihaja odtod, ker ljudje že nimajo več pravega pojma, kaj je pohujšanje. Zato hočem danes povedati: 1. Kaj je pohujšanje, 2. kako velik greh je to pred Bogom in 3. kako malo se ljudje zato zmenijo, ako drugim pohujšanje dajo.

1. Pohujšanje je neka posebna vrsta greha, ki se od drugih razločuje. O drugih grehih govore sv. očetje, da je greh kaka misel ali želja ali beseda zoper božje zapovedi, ali kako dejanje, ki nasprotuje božjim in cerkvenim postavam. O pohujšanju pa pravijo, da je to kaka beseda ali dejanje, ki more drugzega v greh zapeljati, ali vsaj od dobrega proč obrniti. Kaj je pohujšanje, že ta beseda sama najbolj pove. Pohujšati koga se pravi: koga hujšega, slabejšega narediti, kakor je bil doslej. Pohujšanje je torej, ako kdo kaj takega govori ali stori ali opusti, kar drugemu da priložnost k grehu. In to je zopet dvojno: ali se pohujšanje da ali pa sprejme. Kdor je kriv, da drugi zaradi njega slabejši postane, to pohujšanje da; kdor pa se da zapeljati, ta pa pohujšanje sprejme.

Zgoditi se more to na različne načine: ako kdo želi, ukaže ali svetuje storiti, kar se brez greha ne more zgoditi; tako n. pr. se zgodi laž ali pijančevanje; 2. ako kdo izgovarja nespodobne besede, ali poje take pesmi; kdor piše, posojuje nevarne knjige in podobe, kdor v petkih je meso; 3. kdor se nespodobno nosi in oblači itd. Zapomniti pa si je treba, da je pohujšanja tudi tisti deležen in kriv, ki drugzega skuša zapeljati, čeprav ga ta ne uboga. Tako n. pr. je Putiferjeva žena bila pohujšljiva, čeprav egiptovskega Jožefa ni mogla zapeljati; tako sta

bila pohujšljiva ona dva starca, ki sta nedolžno Suzano hotela pohujšati; tega greha je bil kriv tudi kralj Antijoh, ki je skušal Jude prisiliti k temu, da bi jedli svinjsko meso, katero jim je bilo prepovedano, čeprav se mu niso vdali in so rajše smrt pretrpeli.

A tudi tisti se pregreši s pohujšanjem, kdor pohujšanja ne zabrani, ko bi ga lahko, ker sv. pismo nas uči, da se greha vdeleži ravno tako tisti, ki ga ne ovira, kakor tisti, ki ga stori. Sv. Pavel pravi: *Ne ravno tisti, ki hudo delajo, temveč tudi ki k hudemu molče, ko bi morali govoriti, razžalijo Boga in se pregreše s pohujšanjem.* Zato Bog ni kaznoval samo obeh Helijskih sinov zaradi njunih pregreh, s katerimi sta pohujševala Izraelove otroke, temveč je udaril tudi očeta samega s smrtjo, ker sinov ni kaznoval in pohujšanja ni zabranil.

II. Pokazal sem vam torej, kaj je pohujšanje; pokazati moram tudi, kako velik greh je to. Da to spoznamo, pomislimo, kako krivico človek stori s pohujšanjem svojemu bližnjemu in potem tudi Bogu samemu. — Kdor svojega bližnjega pohujša, odvrča od dobrega in zapelje v hudo, umori njegovo dušo, in ne samo njegovo, temveč duše vseh onih, ki se po njem pohujšajo, ker jih oropa posvečujoče milosti božje in dušo tako rekoč zakolje peklu in satanu. Ako pa je že strašna pregreha, ako kdo svojega bližnjega poškoduje na telesu, ako mu vzame dobro ime in čast, koliko večji greh je še le to, ako mu poškoduje in mori dušo in ga oropa tako večnega zveličanja! Satan sam kaj hujšega ne more storiti! Ali ni torej res pohujšanje prava satanska hudobija? Kakor je hudobni duh pohujšal in zapeljal prva dva človeka v raju ter tako provzročil njih smrt dušno, pa tudi telesno, tako zaslužijo vsi oni ljudje, ki druge pohujšujejo z besedami in zgledi, ime satanovi hlapci, ker ti mu pomagajo to storiti, kar on sam ne more, in človeka oropajo milosti božje.

Ta ali oni si bo morda mislil: To je že malo prehudo rečeno. Toda te hude besede so popolnoma opravičene; Bog sam se jih je poslužil. Bog sam imenuje pohujšanje satansko strast in pohujšljivca imenuje satana samega. Gotovo se vsakdo tega vstraši; ljubi moji, jaz se tudi! Ko se je Kristus nekdanj pogovarjal s svojimi učenci, koliko bo trpel, Peter tega ni mogel verovati, da bi božji Učenik umrl take smrti, zato ga je skušal od tega odvrniti. Toda to govorjenje je Jezusa tako zbodlo, da je

Petra samega imenoval satana, rekoč: *Poberi se od mene satan, ker ti si mi v pohujšanje!* (Mat. 16. 23.)

Še večja hudobija je, katero pohujšljivec stori zoper Boga samega. Kristijani, saj vam je znano, kaj vse je storil Kristus za nas, da bi nas rešil sužnjosti satanove, da bi nas otel večne smrti, da bi nas razsvetlil z lučjo prave vere in utrdil v dobrem ter obvaroval pred hudim. Zato je postavil sv. zakramente, da nam je dal s tem pripomočke, s katerimi se lahko zveličamo; postavil je apostole kot svoje namestnike, kot dušne pastirje in učeničke, da vsi skrbe za naše zveličanje. In ravno zaradi tega je pretrpel najhujše trpljenje in umrl je grozne smrti na sv. križu.

In glejte vse to delo Sina božjega, ves njegov trud, vse njegovo trpljenje, smrt Odrešenikovo pokonča in uniči pohujšljivec s svojim zapeljevanjem; neumrjoče duše, odkupljene z drago krvjo Jezusovo, siloma iztrga iz božjih rok in jih izroči v oblast hudobnega duha. Sv. apostol Pavel pravi, da je Bog že od začetka sklenil človeški rod odrešiti, zaradi človeka je prišel na svet, je postal človek in daritev; in pohujšljivec pa vse to odrešenje z nogami potepta.

Sedaj pa, kristijan, malo pomisli; ali si moreš še kako hujšo pregreho misliti nego je ta? Ali ne zasluži tak človek, da pred vsem njega zadene ona kazen, katero je on že tolikim nakopal?

III. In vendar pri vsem tem, da je pohujšanje tako velika pregreha, vendar ljudje tako malo na to pomislijo. Ravno tisti ljudje, ki stoje po svoji službi ali v svojem stanu na najvišjih stopinjah, so dolžni toliko bolj biti drugim v lep zgled. A žalibog, kolikokrat se zgodi, da čim višje kdo stoji, tim več hudega stori med ljudmi. Zato pač vsem veljajo besede Jezusove: *Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride!* Kolikokrat se ravno starši pregreše v tem oziru! Gotovo vsak oče in vsaka mati daje svojim otrokom le dobre nauke, da naj radi molijo, naj bodo pridni in ubogljivi, bogaboječi, naj se varujejo in ogibljejo vsega hudega. Toda kaj si morejo otroci o vsem tem misliti, ako vidijo, da starši teh naukov sami ne izpolnujejo, da sami vse drugače žive, kakor pa nje uče in od njih tirjajo. Potem ni nič čudnega, če otroci vse take nauke imajo le za prazno besedičenje zaradi lepšega, da si sčasoma v glavo vtepo misel, da kristjan sme drugače govoriti in zopet drugače delati. Tako marsikdo sam nehoté in nevedé otroke napeljuje v greh.

In kdo se dandanes zmeni za te grehe pohujšanja. Jaz pravim: prav malo je takih! To uči vsakdanja skušnja. Pride kdo k spovedi pa se ves skesan obtoži svojih grehov. Pove, da se je jezil, da je v jezi preklinjal in zmerjal in se rotil, pravi, da je bil pijan, da je v pijanosti kvantal in govoril grde reči, in se norčeval iz svetih reči itd. Vsega tega se obtoži. Toda, da je pa vse to storil morda vpricho otrok, vpricho njih se neotesano obnašal in nesramno govoril, ki so ga videli in slišali, vse to pa lahkomišelno zamolči, ker mu morda še na misel ne pride, da je to tudi greh. Marsikdo se obtoži, da se je v cerkvi slabo obnašal, a tega ne pove, da je s tem tudi druge motil in vznemirjal.

Tako je torej! In oh, koliko se ravno v tem oziru greši; koliko nedolžnih, poštenih duš se tako odtrga od Boga in pahne v večno pogubljenje! Pa pri vsem tem tako malokdo pomisli, da je morda on tega kriv, da bo on moral enkrat za vse te nesrečne duše pred sodnim stolom božjim odgovor dajati. Kako se ta pregreha hitro razširja, ako se začne, to že težko spoznamo. Ako vržeš, kristijan, kamen v vodo, širijo se vedno večji in širji valovi na okoli. Tako je tudi s pohujšanjem. Morda eden pohujša le enega; ta zopet družega ali morda že njih več, in ti zopet druge in tako se množi in razširja to, kakor kužna bolezen. In kdo je vsega tega kriv? Oni, ki je prvi pohujšanje izprožil. Za vse te pohujšane nesrečne duše, za vse neštevilne njih grehe, ki iz tega izvirajo, bo moral odgovor dajati pred Bogom. Oh, to bo enkrat huda peza, hudo breme!

Tako sem vam torej ob kratkem pokazal, kaj je pohujšanje, kako velika in nevarna pregreha je to. Ta greh stori vsakdo, kdor nalašč in vedoma koga družega z besedo ali zgledom ali na kak drug način v hudo zapelje ali od dobrega odvrne; nadalje je kriv tega greha vsakdo, kdor bi hudo lahko odvrnil pa noče, in pohujšljivec ima že greh, čeprav se oni ni dal pohujšati. Pohujšljivec s tem grehom pahne v največjo nesrečo svojega bližnjega in stori največjo nečast in škodo Bogu, ker mu dušo ukrade.

Zato kristijan, pomisli, kaj je hotel Jezus reči, ko je zaklical: *Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride!* Da, gorje, stokrat gorje takemu! Zato, ljubi moj kristijan, pazi in pazi, kaj govoriš, kaj delaš, kje, v kakí družbi se nahajaš in nikar ne misli, da so vsi ljudje taki kakor si ti. Ne smeš vseh ljudi soditi po

svojem kopitu, ne smeš misliti, da so vsi že pokušani. Ne, hvala Bogu, ne! Da, še veliko jih je dobrih, nedolžnih, poštenih. Gorje tebi, če tudi te Bogu ukradeš! Zapomni si, težak odgovor boš dajal zato pred Bogom! Amen. † J. Benkovič.

2. Ne branimo se pokore.

(Za praznik sv. Marije Magdalene.)

Dar Bogu je prežaljen duh, potrtega in ponižanega srca, o Bog ne boš zaničeval. Ps. 50, 19.

Dvojna pot vodi k zveličanju: nedolžnosti ali pa spokornosti. Sv. Magdalena nam kaže pot spokornosti. Nam vsem treba nastopiti in hoditi isto pot. Kdo pa more po pravici trditi, da je brez greha? Kakor so se izpolnile Davidove besede: *Dar Bogu . . .* nad spokorno Magdaleno, izpolnile se bodo tudi nad nami, da bi se le resnično skesali. Sv. Magdalena, izvoljena ljubljenska Jezusova (Jo. 11, 5.) izprosi nam veliko milost prave pokore! — Zgled sv. Magdalene kaže, da je pokora sicer 1. bridka pa vendar 2. potrebna in naposled 3. sladka.

1.) Hudo, bridko je moralo biti Magdaleni, ko je zapuščala dotedanja posvetno, veselo, gosposko družbo, ko se je odrekla mnogim prijetnim onih imenitnih krogov, ki so jo oboževali in častili kot duhovito krasotico — elegantno damo. Ni si treba predstavljati sv. Magdalene kot popolnoma propadle očitne grešnice — k temu nam sv. pismo ne daje povoda — marveč kot bolj olikano, pa lahkoživo družabnico višjih krogov, ki se ni veliko menila za postave svojega ljudstva. — Pa Jezusova prikažen, osebnost in beseda jo je prevzela, za se pridobila in čudovito spremenila. Da bi le tudi današnje Magdalene jo posnemale! Hudo in bridko je bilo taki po vsem mestu znani gospe iti med farizejsko družbo in to še pri belem dnevu ter ravno med obedom . . . . .

Hudo in bridko je bilo tej javni, očitni nevernici stopiti pred Njega, ki je videl v njeno popačeno srce, ki je vedel vse njene, pred ljudmi skrite hudobije.

Hudo in bridko je bilo, posihmal v pokoro obračati vse, kar ji je doslej služilo v zabavo, razveseljevanje, v ponos, v greh . . . V veliki spoštljivosti poklekne — zapeljive oči zalije

s solzami — s svojimi lasmi briše solze, ki so kapale Jezusu na noge, potem Zveličarju noge spoštljivo poljublja in jih mazili.

Pa vse stori udano, odkritosrčno, molčè. Tudi nam je dostikrat bridko delati pokoro — pa ne strašimo se. Sv. Magdalena stori še več. Ona trpi s svojim Gospodom med njegovim trpljenjem, pri smrti in ob grobu, čeravno od ljudstva zaničevana. Ona se celo po vstajenju Gospodovem, ko je bila gledé svojega izvoljenja že takorekoč na varnem — še dolgo vrsto (30) let pokori v samoti s postom, bičanjem, molitvijo . . . Kaj storimo pa mi za pokoro? Kako daleč smo za sv. Magdaleno v pokori — v grehlih pa jo najbrž celo prekosimo.

2.) Vse to in še več, kar še zapisano ni, je sv. Magdalena rada storila, ker je spoznala, da je p o k o r a p o t r e b n a. Smrti grešnikove sicer Gospod noče, a zahteva znamenja kesanja, zahteva vsaj voljo pokore. Samo zaradi obilnih solz ali dragega mazila ji Kristus ni toliko odpustil, ampak ker je iz ljubezni do Boga obžalovala svoje zmote. Kakor od te svetnice je Bog zahteval p o k o r o že od prvih staršev, od Izraelcev, Ninivitov (Jon. 3, 5. Mt. 12, 41.) od Davida (2. Rg. 12, 16.), Ezekije (Is. 38, 5.), Manasete (2. Par. 33, 12.) . . . z a v r g e l p a j e n e s p o k o r n e: Ezava, Faraona, Savla, Antijoha . . .

Pokoro od ljudi zahteva predhodnik Gospodov, sv. Janez Krstnik (Mt. 3, 2. 8.)

Jezus Kristus zahteva od grešnikov vero v sebe in ljubezen do sebe. Tako tudi od Magdalene. *Delajte pokoro!* (Mt. 4, 17.) *Če se ne spokorite, boste vsi ravno tako poginili,* (Lc. 13, 3.) svari Zveličar, kakor nekateri neverni Galilejci pod Pilatom, ki je njih kri zmešal z daritvami. *Veliko grehov ji je odpušenih, ker je veliko ljubila. Žena, tvoja vera ti je pomagala, pojdi v miru!* (Lc. 7, 47. 50.)

Katoliška cerkev vedno uči, da odraslemu kristjanu, ki se zaveda pameti, ni odpuščenja grehov brez spokornega duha. Spokornim pa obljubuje, zagotavlja in podeljuje odpuščenje in milosti in veliko duhovnih dobrot, naravnih in nadnaravnih. Je torej potrebna pokora pa

3.) tudi koristna, sladka, prijetna. Sv. Magdalena je to sladkost pokore okušala v najvišji meri.

Gospod jo je rešil sedmerih hudih duhov (Lc. 8, 2.), to je vseh strasti in hudega poželjenja. Podelil ji je vpričo njenih zaničevalcev jasno in odločno sv. odvezo in odpuščenje. S tem se

je v njenem srcu naselil blagi mir vesti, vesela zadovoljnost in sreča. Vžgal je v njenih prsih ogenj sv. ljubezni. Kakor je bila doslej navezana na svet, tako je od tiste ure vsa vneta le za Gospoda in njegov nauk.

Vsprejel jo je Jezus v svojo najsvetejšo družbo, tovarišijo in častno spremstvo. Smela ga je spremljati, ga v hišo vabiti (še malo pred smrtjo se je oglasil v Betaniji), mu streči (lv. 11, 5.), pri njegovih sv. nogah sedeti, od blizu poslušati sladki glas božje besede.

Navzela se je od Gospoda vseh krščanskih čednosti v toliki meri, da jo občuduje ves katoliški svet. Postala je svetnica in zgled popolne, srčne spokornosti.

Pohvalil jo je Gospod kar vpričo farizejev (Lc. 7, 44.) kakor pozneje vpričo deviške Marte (Mrc. 10, 42.) ter ji obljubil, da ji njen del, njegova ljubezen in milost ne bo odvzeta.

Pripustil je, da mu je smela blizu ostati v njegovem slovesu in trpljenju, pri njegovi smrti in njegovem grobu. Kar ločiti se ni mogla ne od trpečega, ne od umirajočega ne od mrtvega svojega Gospoda. Zato ji je obljubil Gospod, do bo spomin njenih del ostal trajen v katoliški Cerkvi, kjerkoli se bo oznanoval njegov evangelij (Mt. 26, 13.) Na njen praznik moli zato duhovnik pri sv. maši Credo (= vero) kakor na praznik apostolov. Saj je ona oznanovala prva vero, temeljno resnico sv. vere: vstanjenje Gospodovo apostolom in učencem in ženam. Na njeno prošnjo obudi Gospod Lazarja, ki je bil že dalje v grobu kakor Gospod sam. (Jo. 11, 33.)

Magdaleni se prikaže po vstanjenju prej ko drugim. (Mrc. 16, 9.) S tem ji poplača njeno hrepenenje po Gospodu. Nebo — zemlja — angela — grob — ljudje: vse vkup je ne odvrne od misli na Gospoda. Le to jo skrbi, kje je Gospod, kam so ga položili. Vsa vesela pa nakrat zasliši znani, mili glas „Marija“ — tisti glas, ki ga je poprej tolikrat in tako rada poslušala. (Jo. 20, 16.)

Po vnebohodu je Gospod pri svoji zvesti služabnici ostal vedno s svojo tolažbo. Pokorila se je sicer, pa v sladki zavesti, da ji je vse odpuščeno. Vživala je dušni mir, katerega ji poprej šumni svet ni mogel dati. Imela je zagotovljeno svoje zveličanje, ker spokornost je varna pot v nebo.

Z Marijo, materjo Jezusovo, vzklikne lahko sv. Magdalena: *Velike reč mi je storil On, ki je mogočen in sveto njegovo ime.*

Njegovo usmiljenje je od roda do roda! (Lc. 1, 49.) Vse to ji je pridobila zlata vredna pokora.

Zgled sv. Magdalene kaže varno pot pokore, pa tudi, da je bridka, težavna, vendar potrebna, naposled pa sladka, prijetna, od Jezusa stoterno poplačana že na tem, še bolj pa na onem svetu; kjer je večje veselje med angeli nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo. (Lc. 15, 7.) — Kaj je vredna pokora, nam pove prerok Ecehijel (18, 21.), — kralj Salomon (Sap. 11, 24.), — David (2. Rg. 12, 20.), — Cahej (Lc. 19, 9.), — Samaritanka ob Jakobovem studencu (Jo. 4, 11.), — prešestnica (Jo. 8, 10.), — sv. Peter (Lc. 22, 61.), — desni razbojnik (Lc. 23, 43.)

Kaj je vredna pokora, vedo pogubljeni, ki si želijo vsaj eno eno uro pokore sebi ali sorodnikom (Lc. 16, 28.) — vedo zveličani, ki bi delali pokoro še in še, da bi si povišali svoje plačilo v raju — vedo pravi kristjani, ki umirajo z besedami „blažena, sladka pokora!“ — Le mi, ki smo je potrebni, nočemo spoznati, ker jo odlagamo ali pa se bojimo ljudi — kar pa ni modro, ne varno. Lahko zamudimo pravi čas! Ljudje nas ne bodo rešili. — Stara zaveza, očaki in preroki vam kličejo: pokora! — Nova zaveza, Janez Krstnik, Jezus, apostoli vam kličejo: pokora! — Katoliška cerkev, svetniki in svetnice vam kličejo: pokora! — Prečista devica Marija vam kliče (Lourdes): pokora! — Pridigarji in spovedniki vam kličejo: pokora! — Nebo in pekel, zveličani in pogubljeni vam kličejo: pokora! — Posebej pa vam današnja svetnica (vaša farna zavetnica), patrona marsikoga izmed vas, sv. Magdalena, kliče: pokora! —

Zakaj? Ker je pravi dar Bogu prežaljen duh. Potrtega in ponižanega srca Ti, o Bog, ne boš zaničeval, ne zavrgel, ne pogubil, temveč rešil in zveličal. — Danes ko slišite glas Gospodov, ne zakrknite svojih src, danes ko vas vabi v sv. evangeliju Kristus h pokori, danes, ko vas kliče za seboj sveta spokornica Magdalena, ne zakrknite svojih src, spoznajte, kaj je vredna pokora. Če to spoznate, vam ne bo zoperna, če tudi bo bridka. Omilila se vam bo in postala sladka in prijetna v tem, še bolj pa v večnem življenju! — Amen.

Irenaeus.

Osma nedelja po binkoštih.

1. O vesti.

Daj odgovor od svojega hiševanja.

Luk. 16, 3.

O človeku, ki tako ravna s premoženjem svojega Gospoda, kakor krivični hišnik v današnjem evangeliju, pravimo: „Ta človek nima nobene vesti!“ Oni hišnik je bil brezvestnež. Vsi pa, ki z božjimi darovi — saj svojega nič nimamo — telesnimi ali dušnimi, z naravnimi ali nadnaravnimi — tako ravnajo, kakor hišnik s premoženjem svojega Gospoda, ki jih ne rabijo po volji božji, ampak jih zlorabijo v greh, Bogu v nečast, sebi v škodo, vsi ti so tudi brezvestneži — ljudje brez vesti.

Res, da imajo ti ljudje tudi vest, kakor ima speči človek tudi oči in ušesa, pa ne vidi in ne sliši, ali ta vest spi. Vest pa, ki spi, je bolna. Žalibog, da jih je dosti, ki imajo spečo, bolno vest, ki pa tega nočejo spoznati.

Ne bo napačno, ako se se danes pri speči bolni vesti pomudimo in pogledamo, kedaj spi vest, kedaj se zbudi, in ker sem rekel, da je speča vest bolna, kako jo je treba ozdraviti.

I. Krivični hišnik je prava, pa žalostna podoba speče vesti. Mi vsi smo hišniki, oskrbniki Gospodovih darov: ničesar ne moremo imenovati svoje lastnine, od vsega bomo enkrat dajali natančen oster odgovor. Vsi smo hišniki, mnogo je pa tudi krivičnih hišnikov.

Najdragocenejši dar, ki ga je Bog ljudem izročil v oskrbovanje, je ne umrj oča duša. O koliko jih je, ki delajo ž njo, kakor z ničvredno rečjo! Zanamarjajo dušo, izgublajo dušo, kakor bi jih imeli na stotine, in bi tedaj za eno pogubljeno ne bilo veliko škode.

Drugi imenitni dar božji je razum, p a m e t; kako napačno ravnajo slabi oskrbniki ž njim! Sedaj ga rabijo, da z goljufivimi razlogi, oblečenimi v plašč resničnosti, napadajo vero, cerkev, krščansko življenje, sedaj zopet ga rabijo, da z lepimi in priliznjenimi besedami in prigovarjenjem spravijo druge v greh.

Tretji dar božji je s p o m i n, moč mišljenja in prosta volja; mnogi vse to oskrbujejo slabo, ker se prostovoljno mažejo z

nespodobnimi mislimi, ker se s svojo prosto voljo predrzno vstavljajo božji volji.

Dar govora, ki človek toliko povišuje razun duše nad živali, zlorablja v nespodobna brezbožna pogovarjanja, opravljanja, obrekovanja.

Še druge dušne in telesne darove, ki jih je Bog njim izročil, da jih obračajo njemu v čast, sebi v zveličanje, rabijo le v greh, Bogu v zaničevanje, sebi v škodo. Kaj naj še le rečem o posvetnih dobrotah, posvetnem premoženju; tudi to je dar božji: ali kolikokrat ga ljudje krivično oskrbujejo, ker ga ne rabijo po božji volji, v lastno srečo in v blagor bližnjega, ampak ga obračajo v to, da morejo streči svojim strastem, grehu.

Povejte mi sami, predragi, niso vsi ti ljudje slabi oskrbniki božjih darov, krivični hišniki?

O, krivični hišniki so, ali kaj, ker ne spoznajo svoje krivičnosti; in zakaj ne spoznajo svoje krivičnosti? Ker njihova vest spi.

Ker pa jim spi vest, zato imajo za smrtne grehe vse polno izgovorov. Pijanec se izgovarja: Noč in dan se ubijam s težavami tega sveta, zakaj si ne bi včasih privoščil kakega veselja, saj piti nekoliko čez potrebo in žejo, ni taka reč, tak greh. Pri tem pozabi pijanec, da pri njegovem grešnem ravnanju trpi gospodarstvo, zdravje, sreča in mir v družini.

Mladim ljudem spi vest, zato žive v pregrešnih zvezah in se izgovarjajo, da mladost je norost, človek je le enkrat mlad, za pametno življenje in pokoro je še čas.

Svojo nepoštenost pri delu, kupčiji mnogi izgovarjajo, češ, saj drugi tudi tako delajo.

In tako imajo vsi grešniki svoje izgovore. Eni žive lahko-mišljeno in nikoli se ne spomnijo, da bi enkrat pogledali v svoje srce, drugi pa nočejo pogledati notri, ker nimajo volje, drugačni postati. Življenje takih ljudi je nepretrgana laž, goljufija. Sebe goljufajo in druge, ker nočejo preiskovati, v kakem stanu je njihova vest, njihova duša. Od začetka jim je vest gotovo očitala tako življenje; očitala jim je tudi majhne prestopke: pri prvem večem grehu še zelo, pa zastonj; polagoma je izgubila občutljivost, konj ali komar sta ji začela biti enako velika, oči pazljivosti v izpolnjevanju božje volje so ji zlezle skupaj, zaspala je; človek je bil pa vesel, da mu nadležna vest da vendar enkrat mir; zato se čuva, zbuditi jo. Kjer pa ni tožnika, tam ni sodnika; to se

pravi: Kjer vest spi in ne toži, tam tudi zdrava pamet ne opominja ali sili k boljšemu življenju. Človek živi v grozni lahkomišljenosti tja v en dan.

II. Vendar se včasih vest zbudi: sedaj se pa začne vojska v človekovem srcu. Vest ropoče, razbija, vpije in se krega z lahkomišljenim človekom, da ga vsega zmeša in vznemiri. „Tedad tako si delal, dokler sem jaz spala? Kaj bo iz vsega tega?“ Tako mu očita ali z drugimi besedami: vest začne peči grešnika da je tako grešno živel. Uro budilko imamo, da nas zbudi zjutraj, kadar nam je treba vstati. Dvojno budilko ima pa Bog, da zbudi spečo vest, kakor je njegova sv. volja. Ta dvojna budilka je božja beseda in pa križ trpljenja.

Hudo ropoče in kliče prvo budilo spečo vest, namreč božja beseda, bodisi s prižnice ali v spovednici, ali pa božja beseda v drugem pomenu, v opominjevanju staršev, predstojnikov, dobrih prijateljev. Zakaj bi se sicer toliko ogibal zastaran grešnik cerkve, posebno pa pridige? Ker se božje besede boji, ker mu je ta že tolikokrat zbudila spečo vest zoper njegovo voljo, ker se je že tolikokrat dotaknila njegovih dušnih ran, ne zato, da bi mu delala bolečine, ampak da bi mu izrezala gnjilobo iz ran in jih ozdravila! Oni pa se nočejo dati ozdraviti, odtod njihov strah pred božjo besedo, njihova nevolja, ako morajo poslušati svarjenje staršev, predstojnikov, prijateljev. O nesrečneži! O ko bi poznali notranjo srečo grešnika, ki je vzbujen v vesti, zadet od žarka božje milosti spoznal svoj nevarni dušni stan in zbežal iz te nevarnosti s pokoro, o tedaj ne bi se ogibali Gospoda, ampak šli bi za njegovim glasom in klicali s sv. Pavlom: *Gospod, kaj hočeš, da storim!*

O kristjan! ne maši si ušes, ko slišiš božji glas, ki budi tvojo vest, ki te kliče na pot pokore in poboljšanja. Danes ko zaslišite Gospodov glas, ne zakrknite svojih src, pravi kralj David. Ne ogiblji se pridige, ne bodi nevoljen, ako te dobri ljudje opozarjajo na tvoje napake, ampak zdrami se in začni boljše življenje.

Prav posebno pa se čuje božji glas v spovednici. Žalibog, da jih mnogo pride k spovedi brez kesanja, brez trdnega sklepa, mnogo le zaradi družih ljudi. A v spovednici se pa hudo oglasi Bog po svojem namestniku; vsled kake dobre lastnosti mu da svojo posebno milost, da ga presunejo spovednikove resne besede, da se vest zbudi in grešnik pride k spoznanju, ob kakem brezdnu je lahkomišljeno hodil.

Mnogim se vest zbudi, ko se Bog oglasi na prižnici, v spovednici; mnogim pa vest tako trdno spi, da jo je treba nekako zgrabiti in stresti, to je: Ker dobra beseda ne pomaga, seže Bog po palici križev, trpljenja in nadlog. Križ je hudo budilo za spečo vest. Y ptuji deželi, v hudi lakoti, ko je svinje pasel, je prišel izgubljeni sin k spoznanju; zbudila se mu je vest, šel je nazaj k svojemu očetu.

Ako Bog grešnika vdari z nesrečo, ako ga zaradi lahkomišljenosti, zapravljivosti spravi na beraško palico, v revščino, ali mislite, da se mu vest ne zbudi iz grešnega spanja? O gotovo. In ako začne človek hirati vsled nerodnega življenja, mislite, da ne izprevidi, odkod to? Saj Bog kaznuje telo, da ozdravi in reši dušo. V grehe zakopanemu lahkoživcu pošlje bolezen, izgubo premoženja, časti, nesrečo in nadloge vsake vrste, da mu vzbudi vest in ga reši pogube. Marsikateri, hvala Bogu, se da zdramiti in rešiti. — Daj si, o grešnik, tudi ti vzbuditi svojo spečo vest, ali ne čakaj na križ, ampak izbudi se pri prvem božjem klicu, pri današnji pridigi!

III. Spanje vesti je nenaturno, nekaka dušna bolezen. Ni tedaj zadosti, vest zbuditi, treba jo je tudi ozdraviti. Marsikatera vest ne ozdravi nikoli, če jo tudi iz spanja vzbudimo? Glejte, kakor telesne bolezni zdravimo le s posebnimi zdravili, ravno tako imamo za bolno vest posebno zdravilo: to zdravilo je izpreobrnenje in pokora.

Žalibog, da ljudje svojo vest zdravijo z vse drugimi zdravili: Nekateri same sebe slepijo, da sploh niso bolni. „Kaj sem pa storil takega, da mi je vest tako nemirna?“ se vprašujejo, „saj živim tako kakor drugi, za vsako malenkost pa ni vredno, da bi se vznemirjal.“ In vendar so te malenkosti morebiti hudi grehi nečistosti, krivičnosti, goljufije, obrekovanja, sovraštva itd. Tako se izgovarjajo, vzbujena vest pa ostane bolna.

Zopet drugi dobro vedo, da so hudo bolni na vesti; te bolečine so jim zoprne, kaj pa da. Namestu da bi bolezen ozdravili, sežejo rajši po sredstvih, ki za nekaj časa odpravijo bolečine, kakor ravnajo zdravniki, ko bolno roko ali nogo žagajo. Ta sredstva so grešnikom posvetno veselje; v morje nasladnosti se potope, da bi pogasili pekoči ogenj bolne vesti. O nespametni, s tem si le še pomnože trpljenje!

Zopet drugi obupajo nad svojo dušno boleznijo in ti so najbolj nesrečni. Pogubljenje je zanje gotovo.

Glej, to so napačna sredstva zoper dušno bolezen v vesti. Ta sredstva le shujšajo bolezen.

Ti pa, grešnik, bodi pameten; rabi sredstva, ki ti edina morejo ozdraviti vest. Ta sredstva so: izpreobrnjenje in pokora.

Božji Sin je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega. Zato je vstanovil zakrament sv. pokore. Tukaj, pri tej kopelji očiščevanja, si išči zdravja, o kristjan! Zato hiti k Jezusu, razloži pred njegovim namestnikom bolezen svoje vesti, da prejmeš zdravilo v sv. odvezi. Ali tvoja skrb mora biti, da bo ozdravljenje popolno, stanovitno. Povrnitev telesne boleznij je že nevarna, kaj še le povrnitev dušne boleznij! Zato skrbi, da ne padeš v stare grehe nazaj. Beži iz priložnosti greha, pa rabi pridno krepčila molitve, čuječnosti, zatajevanja, posebno pa privošči svoji duši tečne hrane, ki jo dobiš v zakramentu sv. Rešnjega Telesa s pogostnim prejemanjem.

O, marsikateri izmed nas, predragi, nosi s seboj bolno vest, marsikateremu vest spi, ali je vsa omotena od posvetnosti, marsikateri tudi noče vedeti, kako je ž njo.

O, ko bi vendar enkrat že s pomočjo božje milosti pogledali v svojo dušo in se prepričali, kako bolna, zelo bolna je njihova vest; o, da bi se pa ob enem tudi poprijeli brez obotavljanja zdravila zoper to dušno bolezen in si poiskali v zakramentu sv. pokore stanovitnega zdravja v resničnem izpreobrnjenju. Amen.

P. J.

2. Vernost vladarja in ljudstva.

(Osnova.)

(Priložnostni govor za god sv. Henrika, 15. julija, oziroma 30. julija.)

Sv. Henrik, bavarski vojvoda, roj. 972 v Abahu ob Donavi — nemški cesar 1002—1024 — je sam ohranil in kazal globoko vernost, pa je tudi goreče širil med narodi in ljudstvi. Vedel, da je vera potrebna vladarju za uspešno vladanje, ljudstvu pa koristna v srečo in zadovoljnost.

I. Vladar sam potrebuje vernosti:

1. zarad zgleda podložnim svoje in sosednih dežel, za svoj in ves prihodnji čas, ker ostane njegov zgled v zgodovini sto in sto let nepozaben. Po vladarju se radi ravnajo podložni, zlasti če daje slab zgled. Tem bolj je torej dolžen dajati

lep zgled. *Naj sveti vaša luč . . .* (Mt. 5, 16.) *Gorje pohujšljivcem* (Mt. 18, 6.). Najrajši pa se spotikajo nad predstojniki. Zato naroča David Salomonu: *Pazi na zapovedi Gospoda, svojega Boga . . .* (III. Rg. 2, 3.)

2. zarad vpliva svojega navse javno delovanje, mišljenje, ravnanje in nehanje ljudstva, zlasti činovnikov, uradnikov, v katerih rokah je osoda ljudstva. Veren vladar s svojim vplivom podpira, olajšuje, pospešuje versko delovanje apostolskih naslednikov, škofov, duhovnikov, misijonarjev. Slaboveren pa podira, ovira, vničuje ves trud in vse prizadevanje še tako gorečih pastirjev . . . Važen je njegov vpliv na postave, če jih sicer tudi sestavljajo podložni — zadnja odločba in potrjenje je le pri vladarju — kakršna njegova vernost, take so postave. Vpliv vladarjev sega med ljudstvo . . . do zadnje kočice. Zato so si prizadevali apostoli, misijonarji — pridobiti za sv. vero vladarje in poglavarje ljudstva . . . s tem si pridobijo tudi ljudstva za Kristusa. *Kakršen je sodnik ljudstva . . .* (Eccli 10, 2. 3.) Kralj rešil Ninive. (Jon. 3, 6.—8.)

3. zarad odgovornosti pred najvišjim vladarjem, *po katerem kralji kraljujejo . . .* (Prov. 8, 15.), ki čaka tudi posvetne gosposke . . . čim višje postavljeni . . . čim več jim Bog zaupal neumrjčih duš — tem več bo od njih tirjal. (Sap. 6, 2—9.)

4. zarad plačila, časti pred Bogom in ljudmi za vse prihodnje čase. *Kateri jih veliko poučujejo* (sami ali po drugih, z besedo ali zgledom) *v pravici, se bodo svetili kahor zvezde na vse večne čase* (Dan. 12, 3.) (Primeri Sap. 3, 7. 8. in I. Cor. 6, 2.) — Sv. pismo ima tako krasna imena za vernega vladarja: oče ljudstva in dežele (Gen. 45, 8.) bogovi (Ps. 81, 1.) poglavarji (Num 1, 16.), pastir (Num. 27, 17.), rešenik ljudstva (Judic. 3, 9.), svetilo ljudem (II. Rg. 21, 17.), maziljenec (I. Chron. 16, 22.), škit naroda (Ps. 45, 10.), podlaga zemlje (Ps. 81, 5), trden klin, častni stol (Is. 22, 23.), redniki ljudstva (Is. 49, 23.) služabniki božji (Rom. 13, 4.) itd.

Vi vsi, predstojniki, višji in nižji, bodite pred vsem sami verni. Da bi se ravnali po zgledu sv. Henrika in ohranili sv. vero, zato za vas vsak dan molijo katoliški duhovni in ž njimi vred verno ljudstvo, ki potrebuje, pa tudi zasluži vernih poglavarjev. Sv. Henrik, prosi za naše predstojnike in sveti jim s svojim prekrasnim zgledom!

II. Zgled svetega Henrika, kako je skrbel za svojo pa tudi za vernost vsega ljudstva je res primeren za vse čase in kraje.

Pobožnih staršev Henrika in Gizele sin ter gojenec sv. škofa Wolfganga rezenskega je bil sv. Henrik od nežne mladosti poučen in vtrjen v sv. veri; spoznaval jo je očitno, spolnoval zvesto dolžnosti vernega kristjana. Bil je zelo pobožen: premolil je marsiktero noč; prav posebno je častil prečisto Devico Marijo; bil je pravičen, ponižen, krotek, spravljiv, usmiljen. Te lastnosti so ga vsposobile za vladarja. Zaupljivo so se mu l. 1002 izročili knezi in podložni v cesarsko oblast. Ni ravnal svojevolsko, ne vladal oblastno; iskal in sprejemal je svete modrih in pobožnih mož, zlasti škofov in opatov. Zatajeval je svoje telo in meso; svojo soprogo, sv. Kunigundo, je izročil ob smrti sorodnikom kot neomadeževano devico. Visoko je cenil in spoštoval duhovne, zlasti škofe in menihe. Razžaljenega škofa kolinskega, sv. Heriberta, je očitno prosil odpuščanja. Sam je hotel s cesarskega prestola v samostan. Še le ko mu je Rihard, opat verdunski, vpričo mnogih svetovalcev zaklical: „Cesar, več storiš za čast božjo na svojem prestolu“ — se je Henrik vdal. — Ljubil je svoje ljudstvo; očetovsko mu skrbel za srečo in blagor. Usmiljen je bil do ubogih, radodaren do revnih. — V vojskah je imel srečo, ker se je varoval krivice in krutosti in branil pravico in resnico. Pred bitko ali bojem je navadno prejel sv. obhajilo.

Pri cesarskem kronanju v Rimu je l. 1014 Benediktu VIII. potrdil vse lastninske pravice do dežel in mest, podarjenih rimskim papežem od prejšnjih cesarjev. — Ustanovil je lepo vrsto samostanov in škofij na Nemškem in v Italiji ter jih bogato obdaroval: Merseburg, Hildesheim, Magdeburg, Basel, Meissen, Bamberg. To slednjo škofijo je v oporoki postavil za svojega glavnega dediča. — Poslal je goreče misijonarje med Čehe, Poljake in sosednje Slovane. Ogrskemu knezu Vajzu je Henrik dal v zakon svojo sestro Gizelo le pod izrečnim pogojem, da se ženin spreobrne h krščanstvu in da vpliva tudi na ljudstvo. Zgodilo se je. Vajz je dobil pri sv. krstu ime Štefan; vstanovil je deset škofij; razširil in vtrdil sv. vero na Ogrskem; zaslužil si od papeža Silvestra častni naslov „apostol Madjarov“. Tudi to je zasluga sv. Henrika.

Ob pogrebu 52letnega cesarja je bila žalost ljudstva splošna. Kmalto se je spremenila v češčenje, ker so se ob grobu sv. Hen-

rika godili čudeži. Papež Evgen III. je 14. sušca l. 1152 prištel cesarja Henrika II. med svetnike.

III. Ne le za se, sv. Henrik je skrbel zlasti še za ljudstvo, da postane in ostane verno in pobožno. Vedel je, da je to ne le v korist temveč naravnost potrebno državi, deželi, človeški družbi, posameznim . . . za

1. srečen obstoj države. Trajno srečna, čvrsta, trdna država biti ne more, kjer zavržejo Boga in vero. Četudi na videz nekaj let na zunaj mogočna, slavna — je v svojem jedru neverna vlada in država le trhla, gnjila; razpade, ker nima prave podlage: strahu božjega. Dokazov imamo dovolj, daleč ni treba segati . . .

2. veljava postav in zakonov je odvisna od vernosti podložnih. Sam strah pred posvetno kaznijo, pod človeškimi postavami še ne odvrne nikogar od hudobije. Ravno hudobni so tako zviti, da se umaknejo kazni, in to upanje jih dela še bolj predrzne, še bolj prekanjene. — Vernost uči ljudi, spolnovati postave zavolj Boga, zavolj vesti, ne zarad človeka ali kazni.

3. Domoljubje (patrijotizem) ima korenine le v vernem srcu. Cesarju bo zvest le, kdor je zvest Bogu. Brezverne častnike in uradnike je z ozirom na to načelo odstranil od svoje službe pruski kralj Viljem II. Častihlepen, brezveren, sebičen človek ima domovino tam, kjer mu je dobro. Veren kristjan smatra domoljubje kot izvrševanje krščanske ljubezni do bližnjega in krščanske pokorščine do vladarja, če tudi je ta druge vere ali celo pogan.

Najboljše rimske legije so bile krščanske. Izdajalci domovine niso bili nikoli in nikjer dobri kristjani. Ne verni, ampak brezbožni so brezdomovinci. Veren kristjan prenaša tudi žrtve, vojaško službo, davke . . . da le sodeluje v blagor očetnjave. Neverni se upirajo in puntajo, šuntajo ljudstvo, morijo kralje . . . (Ps. 2; 10.)

4. Medsebojna opora državljanov zahteva vernost posameznih. Hujši je med brezbožnimi, brezvestnimi ljudmi kakor med tigri in levi. Vera kaže človeku stanovske dolžnosti pa tudi družabne pravice njegove. Vera prinaša v družbo mir in slogo, ljubezen in pravičnost. Vera vnema dejansko ljubezen (charitas) do bližnjega. Vera uči in navaja ljudi ljubiti brata kakar sebe. Veren kristjan zabrani krivico in škodo tudi bližnjemu, ne le sebi; sam pa rajši trpi krivico, kakor da bi jo delal. Neverni

vladarji so spoznali, kako potrebna je vernost za ljudstvo. Friderik Vel. je zavrnil Voltèrja: „Ne govorite mi tako bogokletno vpričo družine in služabnikov!“

Ne časi, ljudje so slabi. Ker peša njih vera, gine tudi sreča, zadovoljnost, veselje in mir. Sama posvetnost, zunanji blišč in napredek, denar in umetnost, čast in slava, elektrika in moda . . . človeške družbe ne vzdržuje. Treba je srčne vernosti. Ne le predstojniki, ampak tudi vsak sam naj po svojih močeh in zmožnostih, svoji službi in stanu pripomore, da bi ljudstva, narodi, dežele, občine, trga in mesta, sela in vasi ohranile sveto vero. Starši, gospodarji, predstojniki, zastopniki, volivci, poslanci . . . storite svojo krščansko dolžnost: časi so nevarni, resni. Ostanite zvesti krstni prisegi, vzrejte in ohranite si ljudstvo verno v blagor državi, v veselje vladarju, v korist narodom, v čast domovini. Sv. Henrik, prosi za nas pa za naše predstojnike, duhovske in deželске in izprosi nam, pa tudi vsem oblastnikom neprecenljivi zaklad prave zveličavne vere!“ Amen.

Irenaeus.

Priložnostni govori.

Marija in duhovnik.

(Slavnostni govor na novi maši č. o. cistercijana Roberta Senna v Stičin.)
dné 16. julija 1905.)

Qui me audit, non confundetur.
(Eecl. 24, 40.)

Predragi v Kristusu zbrani verniki! Ne le, da zadostimo cerkveni zapovedi, ki se glasi: Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno in pobožno pri sveti maši; ne le, da si v spomin pokličemo dobrote, katere je že delila nebeška kraljica narodom in rodovom, kraljestvom in posameznikom, tista brezmadežna Devica, katero današnji praznik slavimo pod naslovom: Karmelska mati božja; zlasti zato smo se zbrali danes v okrašeni tej hiši božji, da se poveselimo sreče, katero je dosegel član te samostanske družine, da se poradujemo nove maše č. o. R. S., cistercijanskega redovnika.

Predragi! Vselej, kadar se udeležujem nove maše, se mi zdi, da mi zvené na ušesa mogočne besede Zveličarjeve: *Et portae inferi non praevalerunt*. Vsaka nova maša je nov dokaz

za nadaljnji obstoj katoliške cerkve. Zakaj dokler bodo katoliški duhovniki oznanjali besedo svojega ustanovitelja, dokler bodo darovali Najvišjemu nekrvavo daritev nove zaveze, dokler bodo pokladali roke na bolnike in zdravim delili sv. zakramente, dokler bodo katoliški duhovniki učili vernike izpolnjevati vse, kar je nekdanj Kristus apostolom zapovedal, toliko časa se ni bati, da bi peklo zmagalo nad Cerkvijo. Vsaka nova maša nam je nov dokaz, novo veselje.

Ob današnji priliki pa mi prihaja prav živo v spomin prizor iz Jezusovega življenja. Nekega dne je rekel Peter Jezusu: *Glej, mi smo vse zapustili in šli za Teboj, kaj tedaj nam bo? Jezus pa jim je rekel: Resnično vam povem, da ob prerojenju, kadar bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajstih sedežih in sodili dvanajstere Izraelove rodove. In sleherni, kateri zapusti hišo ali brata ali sestre ali očeta ali mater ali ženo ali otroke ali njive zaradi mojega imena, bo stoterno prejel in večno življenje dosegel.*

Preljubljeni! Ta mladi mašnik, ki skoro stopi pred oltar Gospodov, je zapustil očeta in mater in brate in sestre, je dal slovo posvetnemu bogastvu, se je ločil od svoje domovine in domačih prijateljev zaradi imena Jezusovega. Kaj torej mu bo v plačilo? Gospodova beseda je resnica: Stoterno bo prejel in večno življenje dosegel.

Kdo bi se torej današnje slavnosti iz srca ne veselil, kdo ne bi odkritosrčno blagroval novomašnika, ki si je izvolil najboljši del, kateri mu ne bo odvzet?

A četudi je naš novomašnik zapustil svoje domače in šel za duhovskim in samostanskim poklicem, ni ostal zapuščen, osamljen. V svoj krog ga je sprejelo mnogo bratov, ki so pripravljene ž njim živeti, moliti, delati, trpeti, ž njim se veseliti, ž njim žalostiti. In že v stari zavezi govori sv. Duh: *Kako dobro in prijetno je, kadar bratje v edinosti živé!*

V zgodnji mladosti že je zapustila našega novomašnika ljubljena mati; našel pa je zato novo mater, ki ga je vzela pod svoje okrilje: nebeško mater Marijo. Prav danes nastopa svojo duhovniško službo, danes ko sveta cerkev v imenu Marijinem govori: *Kdor mene posluša, ne bo osramočen.* Ker imamo danes dvojen praznik: praznik Marijin in slovesnost nove maše, hočem na

kratko pojasniti ono pristrčno zvezo, ki obstoji med Marijo in duhovnikom.

Vam pobožni kristjanje pripomagaj ta govor, da se tembolj utrdite v ljubezni do Marije in spoštovanju do duhovnikov, nam duhovnikom pa vzbujaj željo, da bodemo svoj stan bolj in bolj čislali, Marijino čast pa tem bolj širili. Dignare me laudare te virgo sacrata! Stori me vrednega, da proslavljam Tebe, Devica presveta!

Ko je visel na križu naš Zveličar, pod njim pa je stala žalostna njegova mati Marija, ozrè se hipno Jezus v svojo trpečo mater ter ji pokaže poleg stoječega učenca, ki ga je ljubil, rekoč: *Žena, glej tvoj sin*; in Janezu pravi: *Glej, tvoja mati!* Zakaj pač izroči Jezus Janeza Mariji in Marijo Janezu? Zakaj ne pripusti, da bi jo še nadalje varoval Jožef, pravični njen zaročnik? Zakaj je ne izroči v varstvo pobožnim ženam, ki so se čestokrat zbirale okrog nje? Zakaj uprav Janezu, ki je bil mlad, reven, bojzljiv, neizkušen? Zakaj? . . . Gotovo zato, ker ga je Jezus čislal radi njegovega deviškega življenja. Zato torej, da bi vsaj po nekoliko nadomestoval deviški materi deviškega sinu. Zlasti pa zato, ker je bil Janez duhovnik. Kot tak je namreč vsak dan v družbi Marijini poklical Jezusa iz nebes na oltar. Pri svetih skrivnostih se je Marija vsak dan družila s svojim božjim Sinom, po katerem ji je tako željno hrepenelo materino srce. Po nauku svete Cerkve je pod križem Marija postala duhovna mati vseh vernih kristijanov, zakaj Janez je namestoval vse vernike. Prav posebno pa je takrat Marija postala mati vseh duhovnikov, zakaj ljubljenec Jezusov je bil v prvi vrsti duhovnik in kot tak je dosegel to srečo, da je smel duhovno pomoč deliti preblaženi Devici. Odačas je Marija z duhovniki v neki posebno tesni zvezi, v neki posebno iskreni prijaznosti, tako da Marije od duhovnika in njegovega delovanja ločiti ne smemo in ne moremo. Kdor bi to poizkušal, bi kopal sebi in drugim jamo pogube. Regina cleri, kraljico duhovnikov — imenuje Marijo pobožni Olier. In temu tudi mi pritegnemo, ako le površno pogledamo, kako zvesto Marija pomaga duhovnikom, da morejo izvrševati težke dolžnosti svojega stanu.

Trojna je služba, ki jo je Kristus poveril duhovnikom: učitelji, mašniki in pastirji naj bodo človeškemu rodu.

1. Najprej je zapovedal Kristus apostolom in njih naslednikom: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!* Kratka, jasna zapoved, ali tem težje jo je izpolnjevati. Slaboten človek, pa naj bi imel tudi gorečnost sv. Petra in vnemo sv. Pavla, kako daleč bo dospel po svetu, kdo bo veroval njegovi besedi? Zato je bilo treba posebne pomoči božje, in ta se je pokazala nad apostoli deset dni po Jezusovem vnebohodu: sprejeli so sv. Duha. Med njimi je bila tudi Marija. Ona, ki je bila že ob angelovem oznanjenju *milosti polna* je sedaj napolnjena s sv. Duhom. Zakaj? Poprej je živela, delovala in trpela za svojega božjega Sina, poslej pa za njegovo ustanovo, za sveto Cerkev. Zato jo cerkveni učenci imenujejo učiteljico duhovnikov. Vsak, kdor je hotel videti Jezusa v Nazaretu — pripoveduje znamenit pisatelj — se je obrnil do Marije. In kdor ga hoče spoznati dandanes — tako sklepa — obračaj se do nje. Oj, kolikrat pri sveti maši pojemo: *Lumen aeternum mundo effudit: Jesum Christum Dominum nostrum*, večno luč je po svetu razlila, Jezusa Kristusa Gospoda našega! Ker pa nam je prižgala to nebeško luč, kdo bi si upal tajiti, da Marija tudi poslej spremlja duhovnike s svojo mógočno priprošnjo, kadar gredo po širnem svetu prižigat luč sv. vere in da le vsled njene pomoči najde nauk Jezusov stano vitno zavetišče v človeškem umu in srcu. Tako so mislili že prvi kristjanje. Poglejte v katakombe, ondi uzrete Marijo, naslikano med sv. Petrom in Pavlom, ki jo pazljivo poslušata. Kaj drugega nam to spričuje, nego da so prvi kristjanje čistili Marijo kot učiteljico apostolov in njih naslednikov. Tako nam priča tudi poznejša zgodovina svete katoliške Cerkve. Zlasti opazujemo, da je Marija v neki posebni pristrčni materini zvezi s posamnimi ustanovitelji cerkvenih redov. Sv. Frančišku Asiškemu se Bog razodene v cerkvi naše ljube Gospe angeljske in Frančišek se posti Mariji v čast od praznika sv. Petra do velikega Šmarna. Sv. Dominik uvede zato, da bi razdril krivo vero, sv. rožni venec in je bil prvi, ki je pred pridigo molil „angelsko češčenje“. Sv. Vincencij Pavlanski je kot jetnik v Tunisu zlagal slavo speve na Marijo ter jo izvolil za zavetnico svojega reda. Sveti Ignacij je ustanovil svoj red na griču Montmartre t. j. na holmu Marijinem. Kaj pa porečemo o drugem ustanovitelju cistercijanskega reda, sv. Bernardu? Komu ni znano, kako vzvišeno, pobožno, pristrčno je pisal in govoril o nebeški Materi? Kdo še ni čul, da je zložil njej na čast prekrasne molitve, ki jih še dan-

danes radi in pogosto molimo! Ali ni prav sv. Bernard dostavljal tisti pobožni vzdihljaj: *O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!* In njegovi duhovni sinovi? V spodbudo vsemu svetu lahko rečemo, da se Marijino češčenje v cistercijskem redu kakor zlata nit vleče od prvega začetka (od Štefana Hardinga nadalje) pa do današnjega dne. (Prim. še: Sv. Alfonz. Ratisbonne.) In zato, predragi verniki, bodete lahko umeli, zakaj Cerkev Mariji na čast moli: *Cunctas haereses sola interemisti in universo mundo*, vse krive vere po celem svetu si sama zatrla — zato namreč, ker Marija povsod podpira učiteljsko službo duhovnika, zlasti pa tam očitno pomaga, kjer človeške moči ničesar več ne zmorejo.

Prečastni gospod novomašnik in vsi njegovi duhovni so-bratje! Ali bomo zdvajati, tarnali, tožili in obupavali, ako ne vidimo takoj uspehov v učiteljski službi našega delovanja ali če opazimo, da se dostikrat posvetni ljudje besedi božji celo trdovratno odtegujejo in ustavljajo? Bog obvaruj! Oh, saj vemo dobro, da je naša beseda le kakor bučeč bron ali zvoneč zvonec, ki se hipno zasliši, pa skoro zopet utihne, ako je ne spremlja pomoč božja. To pa je volja božja, da vse milosti le po Mariji sprejmemo. Pri njej torej iščimo razsvetljenja, luči in gorečnosti, da bo vsaka beseda po Marijini priprošnji kot dobro seme padla na dobro zemljo in obrodila stoternega sadu v potrpežljivosti.

II. Toda oglejmo si še mašniško službo v duhovskem stanu. Odkar je izrekel Jezus pri zadnji večerji besede: *To delajte v moj spomin!* se ponavlja v katoliški cerkvi po apostolih in njih naslednikih nekrvava daritev nove zaveze. In prav v tej službi sta si Marija in mašnik posebno podobna. Poglejmo! Vsa moč in svetost, vsa milost in čast prihaja Mariji od Jezusa. *Velike reči mi je storil On, ki je mogočen in sveto njegovo ime.* Tako hvaležno prepeva Marija. In mašnik? V istem smislu mora klicati: *Gratia Dei sum, quod sum, et gratia eius in me vacua non fuit, po milosti božji sem, kar sem, in milost božja v meni ni bila prazna.* In zopet kliče Marija: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum, glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!* Slično pa se godi duhovniku. Služabnik božji je in na besedo Kristusovo pokliče božjega Sina na oltar. V plenice povitega je položila Marija v jaslice svojega prvorojenca, da so ga prišli molit pastirji in trije modri. Zakritega v podobo kruha in vina položi mašnik Jezusa na oltar, da ga molijo in časte po-

božni verniki. Marija je postavila v templju svojega božjega Sina pred Gospoda, ga pokazala Simeonu in Ani, mašnik pa ga povzdigne in postavi na oltar ter pokaže vernikom v pobožno češčenje. Varovala je Marija svoje dete, ga oblačila in vzgajevala pod svojo streho, mašnik pa varuje Jezusa v tabernaklju, mu zida cerkve, kapele in oltarje in skrbi, da je hiša božja čedna in dostojna tako imenitnega nebeškega gosta. Marija je nesla svoje božje dete v Egipt in iz Egipta nazaj v Nazaret, mašnik pa nese Jezusa Kristusa k bolnikom v tolažbo za zadnjo uro in ga prenaša vernikom v procesijah ali slavnostnih obhodih.

Zares čudovita sličnost med Marijo in duhovnikom! O veneranda sacerdotum dignitas! O spoštovanja vredna čast duhovnikov! Predragi duhovski sobratje! Naša opravila se tako čudno skladajo z delovanjem Marijinim — ali je pa tudi naše življenje slično življenju Marijinemu? Ali smo pripravljeni vzeti vsak dan križ na rame in za Kristusom hoditi, kakor je to störla kraljica mučencev, sveta Mati božja? In da bodemo zmogli to, kar Gospod od nas zahteva, prosimo vsak dan pomoči pri nebeški Materi, da, kar naša slabost ne premore, nam bode po njenih prošnjah dodeljeno.

Ali tudi ti, predragi vernik, ne zabi, da se vsaka sv. maša tudi zate bere. Zato se vsaj v duhu pokore in ponižnosti združuj z mašnikovo daritvijo. In kadar prideš v cerkev, oh, tedaj prihajaj sem s čuvstvi ponižnega cestninarja, ki je klical: *Gospod, bodi milostljiv meni ubogemu grešniku!* In kakor on, tako pojdeš tudi ti opravičen na svoj dom.

III. Še tretji nalog je dal Zveličar apostolom, predno se je od njih ločil. Rekel jim je: *Učite ljudi spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.* Imenitne besede! Apostoli in njih nasledniki naj vršijo pastirsko službo, naj čujejo nad sebi izročeno čredo, naj svoje ovčice vadijo v čednostnem življenju, naj jih varujejo pregrešnih potov, naj grešnike iščejo, vabijo, kličejo, roté, da se zopet vrnejo v stajo Kristusovo, naj dvomljivce utrjujejo, mlačne vnemajo, žalostne tolažijo, plahe jačijo, vse pa k dobremu navajajo. O velikanska naloga, kdo bi te mogel natančno, stanovitno, brez strahu izvrševati! In vendar! Le ozrite se po svetu! Kamorkoli seže človeška stopinja, povsodi se pobožno izgovarja ime Jezusa Kristusa, Odrešenika našega. *Po Gospodu se je to zgodilo in je čudovito v naših očeh.* Po Gospodu pravim in dostavljam: po

milosti in priprošnji preblazene Device. — Marija je tudi pri pastirski službi duhovnikov sodelovala in še sodeluje.

Na Sionskem griču v Jeruzalemu je sprejela z apostoli vred sv. Duha. Kmalu na to pa je — kakor meni sv. Janez Damaščan — razdelila svet v posamne kraje, kamor naj bi se razkropili apostoli, oznanjat sv. evangelij, ustanavljat krščanske občine in vladat vernike. Kakor je namreč po ženi bil zapeljan ves svet, ko je Eva v raju grešila, tako je zopet po ženi Mariji bil pridobljen svet za Kristusa in njegovo Cerkev. S prisrčnim zaupanjem do te mogočne rešiteljice so odhajali misijonarji vseh časov v najodljudnejše kraje oznanjat sveto vero. — Pribežališče grešnikov, prosi za nas! S tem vzklikom so misijonarji pričenjali in začenjajo še dandanes svoje misijonsko delo pri trdovratnih in zastaranih grešnikih. In čudovitih uspehov so dosegli. Kaj je dajalo moč in upanje svetemu Frančišku Ksaveriju, da je zapustil domovino in šel v daljno Indijo oznanovat sv. evangelij divjim narodom? Nič drugega, nego klic ljubezni do Marije, katerega je ponavljal nebrojnokrat na dan: *Monstra te esse matrem, izkaži se nam mater!* In katerega pripomočka se je posluževal sv. Filip Neri, da bi izpreobrnil trdovratnega grešnika? Naložil mu je, naj moli sedemkrat na dan „Češčena bodi kraljica“. In pomagalo je. In kako je ozdravljaval sv. Alfonz Liguorski grešnike iz navade? Za pokoro jim je dajal po tri Češčenamarije zjutraj in zvečer. Da, lahko bi vam navel še sto in sto zgledov iz skrivnega življenja apostolskih dušnih pastirjev, iz katerih bi spoznali, kako so ti goreči služabniki božji bridko vzdihovali v svojih sobicah nad težko butaro duhovske službe, videč, kako je nedolžnost v nevarnosti, kako zgrabljivi volkovi poželjivo segajo po zvestih ovčicah Jezusove črede, kako zastarani grešniki trdovratno in z urnimi koraki hite naprej po potu pogube . . . ; nekaj časa so omahovali, a še bolj zaupno so jeli klicati: *Auxilium christianorum, ora pro nobis, Pomoč kristjanov, prosi za nas!* In glejte čudo! Nedolžna srca so bila rešena iz nevarnosti — po priprošnji Marijini; zgrabljivi volkovi so izgubili svojo moč — po priprošnji Marijini; trdovratna srca so se otajala v pokori, omahljiva so se okrepila v dobrem, žalostna oveselila — po priprošnji Marijini . . .

Težka, predragi verniki, je služba katoliškega duhovnika. A kar je človeku težko, to premaga milost božja, katero si pri-

dobivamo po priprošnji Marijini. Zatorej ne bomo dvomili nad besedami, katere obrača Cerkev na Marijo, rekoč: *Qui me audit, non confundetur, kdor mene posluša, ne bo osramočen*. Kdor posluša Marijine besede, kdor ravna po njenemu zgledu, kdor ohrani neomahljivo zaupanje do nje – ne bo osramočen. In ker smemo upati, da bode naš častiti novomašnik čas svojega življenja častil nebeško Mater in v srcih vernikov budil in gojil, vžigal in netil, utrjeval in širil ljubezen do Marije, zato se že danes zaupno ž njim združimo, danes, ko bode prvič poklical na oltar božjega Sina Marijinega: Jezusa Kristusa. Združimo se z novomašnikom, ko bode prosil blagoslova božjega za vso stiško opatijo, za svoje domače in sorodnike, za vse, ki daleč v domovini danes željno nanj mislijo in so se v duhu ž njim združili. Združimo se z novomašnikom, ko bode molil za svetega Očeta Pija X., ki v burnih časih sedè na stolici sv. Petra in srčno želè: *Omnia instaurare in Christo, vse v Kristusu prenoviti*. Združimo se z novomašnikom, ko bode zaupno prosil za domačega nadpastirja, knezoškofa Antona Bonaventura, ki ga je pomazilil, posvetil in povzdignil v duhovski stan, da bi mogel še dolgo srečno in uspešno vladati ljubljansko škofijo po geslu: Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji! Združimo se z novomašnikom, ko bode prosil za našega častitljivega vladarja, presvetlega cesarja Franca Jožefa I., da bi se še dolgo let izpolnjevala pesem:

Bog ohrani, Bog obvari
Nam cesarja, Avstrijo.

Združimo se z novomašnikom, ko bode prosil za vso stiško župnijo, da bi angeli božji bdeli nad njo in jo varovali vsega zla, časnega in večnega, da bi jo Bog blagoslovil z nebeškim blagoslovom v korist mladim in odrastlim, otrokom in starčkom, bogatim in revnim. Združimo, predragi verniki, z novomašnikom vse svoje srčne želje in kipeče prošnje in položimo jih po njegovih rokah na oltar, kjer se bode skoro vršila prvinska daritev novomašnikova v prid živim in mrtvim, da se bode iz vseh src glasila slava božja, kakor uči apostol: *Kralju pa večnemu, neumrljivemu, nevidnemu, njemu samemu Bogu bodi čast in slava vekomaj. Amen.*

Dr. Andrej Karlin.